

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นายธีระวัฒน์ กองวงค์

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2569

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นายธีระวัฒน์ กองวงค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2569

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายธีระวัฒน์ กองวงค์
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง)

_____ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง)

_____ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ์)

_____ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

_____ _____

(อาจารย์อนุสรณ์ ถูสินแก่น) (รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษกนก ดวงชาทม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ผู้วิจัย : นายธีระวัฒน์ กองวงค์
ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ
ปีที่สำเร็จการศึกษา : 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.04/81.76 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ

_____อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Title : The Development of Problem-Based Learning
Activities on responsible producers and knowledgeable consumers
for Prathomsuksa 6 Students
Author : Mr. Teerawat Kongwong
Degree : Master of Education (Social Studies)
Rajabhat Maha Sarak ham University
Advisor : Assistant Professor Dr.Tatchawat Laosuwan
Year : 2026

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop problem-based learning activities on responsible producers and knowledgeable consumers for Prathomsuksa 6 students to meet the efficiency criterion of 80/80 2) compare the students' learning achievement before and after learning through the problem-based learning activities on responsible producers and knowledgeable consumers and 3) study the students' satisfaction toward the problem-based learning activities. The sample group consisted of 17 Prathomsuksa 6 students. The research instruments included 1) 10 learning management plans 2) a learning achievement test and 3) a satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and dependent t-test.

The research results were as follows: 1) the efficiency of the problem-based learning activities on responsible producers and knowledgeable consumers for Prathomsuksa 6 students was 80.04/81.76 2) the students' learning achievement after learning through the problem-based learning activities on responsible producers and knowledgeable consumers was higher than before learning at the .05 level and 3) the students' satisfaction toward the problem-based learning activities was overall at the highest level.

Keywords: Problem-Based Learning, Learning Achievement, Satifaction

_____Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะที่ดีมาโดยตลอดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือใช้ในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว และคณาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณาจารย์ในโรงเรียน ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและคอยให้กำลังใจช่วยเหลือ ทั้งอำนวย ให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยได้นำความรู้มาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

ขอบคุณพระคุณ มารดา บุคคลในครอบครัว รวมทั้งรุ่นพี่และเพื่อนในสาขาสังคมศึกษา ปริญญาโทรุ่น 8 ที่คอยให้ความช่วยเหลือให้ผู้วิจัยผ่านพ้นอุปสรรคและมีแรงใจในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

คุณค่าและประโยชน์แห่งงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์ หนังสือและตำราทุกเล่ม ที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นายธีระวัฒน์ กองวงค์

สารบัญ

หัวเรื่อง **หน้า**

บทคัดย่อ ..... ก
ABSTRACT ..... ข
กิตติกรรมประกาศ ..... ค
สารบัญ ..... จ
สารบัญตาราง ..... ช
สารบัญภาพ ..... ซ
บทที่ 1 บทนำ 1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 2
1.3 สมมติฐานการวิจัย 2
1.4 ขอบเขตการวิจัย 2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 3
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย 4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม 5
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5
2.2 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 14
2.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18
2.4 ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ 22
2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 24
2.6 ความพึงพอใจ 28
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 31
2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย 36
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย 37
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 37
3.2 เครื่องมือวิจัย 37
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย 38
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 41
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล 42
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 42

หัวเรื่อง **หน้า**

บทที่ 4 ผลการวิจัย 46
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 46
4.2 ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 46
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 47
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 50
5.1 สรุป 50
5.2 อภิปรายผล 50
5.3 ข้อเสนอแนะ 52
บรรณานุกรม 54
ภาคผนวก 61
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ 62
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ 75
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 83
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ 90
ประวัติผู้วิจัย 96

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้วระดับประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 9

2.2 โครงสร้างรายวิชาพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 16101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เวลา 80 ชั่วโมง 11

2.3 โครงสร้างของรายวิชาของหลักสูตรสถานศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 16101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เวลา 10 ชั่วโมง 13

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน 38

3.2 กำหนดเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวนแบบทดสอบที่ออก และจำนวนแบบทดสอบที่ต้องการจริง 40

4.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 47

4.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน 48

4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 48

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 36

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้วางกรอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนดี คนเก่ง และคนมีคุณภาพ มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพควบคู่กับการเสริมสร้างทักษะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, น. 12-15) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน ให้มีสมรรถนะรอบด้าน และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 8–10) รวมถึงสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 6–8) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในบริบทปัจจุบันจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนจากรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ไปสู่การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการคิด การลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ 4.0 (กนก จันทร์ทอง, 2560, น. 45–47)

ในบริบทของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย กล่าวเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีจิตสำนึกสาธารณะ และสามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและเศรษฐกิจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, น. 25–27) ประกอบกับ สภาพปัจจุบัน ปัญหาด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยังคงเป็นประเด็นสำคัญในระบบการศึกษาไทย โดยเฉพาะในรายวิชาสังคมศึกษา ซึ่งมักมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางหรือต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2565, น. 14–16) สอดคล้องกับข้อมูลในบริบทสถานศึกษาที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยปีการศึกษา 2566 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 64.50 ซึ่งลดลงจากปีการศึกษา 2565 ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 70.78 สะท้อนถึงปัญหาด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้และความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการสอนที่เหมาะสม

แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมในการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย ใฝ่รู้ และ

แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อันนำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (อาภรณ์ แสงรัศมี, 2543, น. 35–37, วัลลี สัตยาศัย, 2547, น. 52–54 และซาฟีนา หลักแหล่ง, 2552, น. 41–43) ทั้งนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานตามแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, น. 18–20) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การกำหนดปัญหา 2) การทำความเข้าใจปัญหา 3) การศึกษาค้นคว้า 4) การสังเคราะห์ความรู้ 5) การสรุปและประเมินค่าคำตอบ และ 6) การนำเสนอและประเมินผลงาน ซึ่งทั้ง 6 ขั้นตอนเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึกและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่ยืนยันได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ควบคู่กับการเสริมสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนรู้และทักษะการคิดขั้นสูง (ฤดีรัตน์ แป้งหอม, 2558, น. 78–80 และมัญชสุ เลานอก, 2565, น. 120–123)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ และผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนไม่เพียงแต่มีความรู้ทางวิชาการที่สูงขึ้น แต่ยังสามารถนำหลักคิดไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคำตากล้านาแต้ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 10 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 175 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว จำนวนทั้งหมด 17 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.4.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจ

1.4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เนื้อหาในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน รวมจำนวนชั่วโมงทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

1.4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

1.4.5 ขอบเขตพื้นที่

โรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว ตำบลนาแต้ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา หมายถึง ผู้สอนสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียน โดยอาจเป็นการแนะนำแนวทาง ยกตัวอย่างสถานการณ์ หรือถามคำถามที่ให้คิดต่อ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหา มีโอกาสเลือกเฟ้นและเสนอปัญหาที่หลากหลาย และสามารถแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ซึ่งก่อนที่จะกำหนดปัญหานั้น ครูผู้สอนควรทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเสียก่อน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดปัญหา ซึ่งต้องเหมาะสมกับความรู้พื้นฐานที่ผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา หมายถึง ผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับปัญหาที่อยากรู้ โดยเน้นให้เกิดการระดมสมอง เพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ โดยมีครูผู้สอนคอยดูแลตรวจสอบเพื่อให้เกิดความถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า หมายถึง ผู้เรียนจะต้องดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยมีการกำหนดกติกา วางเป้าหมาย และดำเนินกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและอำนวยความสะดวก

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ หมายถึง ผู้เรียนแต่ละคนสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยมีการนำเสนอกันภายในกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุป ทบทวนและตรวจสอบความถูกต้อง โดยมีครูผู้สอนถามคำถามโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเกิดความคิดรวบยอด

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ หมายถึง ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างองค์ความรู้และเลือกวิธีที่จะนำเสนอสู่ภายนอก โดยผ่านความเห็นชอบจากครูผู้สอนในการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมในการนำเสนอ

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน หมายถึง ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำองค์ความรู้ที่ได้ไปนำเสนอตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ โดยครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้จากการดำเนินงานของผู้เรียนตามสภาพจริง

ประสิทธิภาพ หมายถึง ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ผ่านการมีส่วนร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผลโดยผู้เรียนกระบวนการนี้ก่อให้เกิดความสุขแก่ตัวผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ซึ่งหาได้จากคะแนนชิ้นงาน และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ หาได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้คะแนนไม่น้อยกว่าละ 80

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่ประเมินพฤติกรรมด้านสติปัญญาในการเรียนรู้ออกมาเป็นระดับความสามารถจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนได้จัดทำขึ้นเปรียบเทียบเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ยินดี พอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็น ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.6.2 เป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการวางแผนและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ดำเนินการติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ นอกจากนี้ การศึกษาข้อมูลทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยจัดทำ บนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ประเด็นสำคัญเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนคือการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพมนุษย์ของประเทศ

2.1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง

และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

2.1.1.1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2.1.1.2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต

ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยมความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2.1.1.3 เศรษฐศาสตร์

การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.1.1.4 ประวัติศาสตร์

เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

2.1.1.5 ภูมิศาสตร์

เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์สามารถบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ ได้ เช่น ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ รวมทั้งได้พิจารณาเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยและพื้นที่ต่าง ๆ ของโลกเกิดภาวะวิกฤตด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม และมีผลกระทบอย่างรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนั้นกระแสโลกาภิวัตน์ ความทันสมัยของวิทยาการและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

2.1.2 คุณภาพผู้เรียน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทยได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้นได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่างๆของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจ ในภูมิภาคซีกโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

2.1.3 สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยจากอดีตจนถึงปัจจุบันด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.4 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2566 (ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม) ได้จัดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1.4.1 ระดับการศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว พุทธศักราช 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดการศึกษา ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.1.4.2 การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว พุทธศักราช 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดเวลาเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดให้เหมาะสมตามบริบท จุดเน้นของโรงเรียน และสภาพของผู้เรียน ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ 5 ชั่วโมง

2.1.5 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว พุทธศักราช 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วยโครงสร้างเวลาเรียนและโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี ดังนี้

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้วระดับประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายวิชากิจกรรม/		เวลาเรียน	
		(ชั่วโมง/ปี)	(ชั่วโมง/สัปดาห์)
รหัสวิชา	รายวิชาพื้นฐาน	840	21
ท16101	ภาษาไทย 6	160	4
ค16101	คณิตศาสตร์ 6	160	4
ว16101	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 6	120	3
ส16101	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6	80	2
ส16102	ประวัติศาสตร์ 6	40	1
พ16101	สุขศึกษาและพลศึกษา 6 (เพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต)	40	1
ศ16101	ศิลปะ 6	40	1
ง16101	การงานอาชีพ 6	40	1
อ16101	ภาษาอังกฤษ 6	160	4
รหัสวิชา	รายวิชาเพิ่มเติม	40	1
ส16236	หน้าที่พลเมือง (ต้านทุจริตศึกษา)	40	1
รหัสกิจกรรม	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	3
ก16901	◇ กิจกรรมแนะแนว	30	1
	◇ กิจกรรมนักเรียน	(80)	(2)
ก16902	◈ ลูกเสือเนตรนารี/	40	1
ก16903	◈ ชุมนุม*	40	1
ก16904	◇ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ◇ กิจกรรมเพิ่มความรู้	10	ผนวกกับกิจกรรมแนะแนว
รวมเวลาเรียนทั้งหมดตามโครงสร้างหลักสูตร		1000	25

หมายเหตุ. *กิจกรรมชุมนุมนักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจ ได้แก่

1. ชุมนุมสุขบัญญัติแห่งชาติ 2. ชุมนุมโรงเรียนปลอดขยะ
3. ชุมนุมบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง 4. ชุมนุมกีฬา
5. ชุมนุมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน 6. ชุมนุมเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต

2.1.5.1 โครงสร้างเวลาเรียน เป็นโครงสร้างที่แสดงรายละเอียดในภาพรวม เวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ที่เป็นเวลาเรียนพื้นฐาน เวลาเรียนรายวิชาเพิ่มเติม และเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกแต่ละชั้นปี ในระดับประถมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเนื้อหารายวิชา ส16101 สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชาดังนี้

2.1.5.2 คำอธิบายรายวิชา

ส16101 สังคมศึกษา ศาสนาฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 80 ชั่วโมง จำนวน 2.0 หน่วยกิต

วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิตเจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ด้วยแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการที่ยั่งยืนในประเทศไทย

2.1.5.3 มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส 1.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/5, ป.6/6, ป.6/7, ป.6/8, ป.6/9
ส 1.2 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4
ส 3.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3
ส 3.2 ป.6/1, ป.6/2
ส 5.1 ป.6/1, ป.6/2
ส 5.2 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3
รวม 6 มาตรฐาน 23 ตัวชี้วัด

ตารางที่ 2.2 โครงสร้างรายวิชาพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 16101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เวลา 80 ชั่วโมง

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
1	ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ส1.1 ป.6/1 ป.6/9	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการพัฒนาตนและพัฒนาจิตใจของมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์ได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์การเผยแผ่พุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ จึงเป็นการนำหลักธรรมมาใช้ในการสร้างความเข้าใจอันดีของผู้คน	10	10
2	ศาสนิกชนที่ดีและศาสนพิธีน่ารู้	ส1.2 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/4	ศาสนิกชนพึงปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธีอย่างมีมรรยาทชาวพุทธทุกคนต้องแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรมและกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	10	5
3	กฎหมายน่ารู้	ส2.1 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/4 ป.6/5	กฎหมายเป็นข้อบังคับให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของกฎหมายย่อมทำให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข	10	10
4	กิจกรรมประชาธิปไตยกับวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง	ส2.2 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3	ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาชนไทยในท้องถิ่นและประเทศ ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงควรธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม และแสดงออกถึงมรรยาทไทยได้อย่างเหมาะสม	10	5

(ต่อ)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
5	ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	ส3.1 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3	ผู้ผลิตย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการผลิต ผู้บริโภคต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และบริโภคอย่างรู้เท่าทัน ทั้งนี้ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคจะต้องใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน	10	10
6	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	ส3.2 ป.6/1 ป.6/2	หน่วยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันทั้งในระดับหน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ หน่วยรัฐบาล นอกจากผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลยังมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น	5	10
7	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	ส5.1 ป.6/1	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการศึกษาและค้นคว้าลักษณะสำคัญและสังคมของประเทศไทย	4	5
8	ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย	ส5.1 ป.6/2	ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การศึกษาลักษณะทางกายภาพและภูมิลักษณ์ที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทย สามารถหาข้อมูลได้จากเครื่องมือทางภูมิศาสตร์	6	5
9	ภัยพิบัติในประเทศไทย	ส5.2/ ป.6/2	การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่มีสาเหตุมาจากกระบวนการทางธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์	5	5
10	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	ส5.2/ ป.6/1 ป.6/3	สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ย่อมทำให้เกิดผลต่อประชากร เศรษฐกิจ สังคม อาชีพและวัฒนธรรม จึงควรมีแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม	6	5

(ต่อ)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
เวลาเรียน				76	
สอบ				4	
รวมคะแนนระหว่างภาค					70
คะแนนปลายภาค					30
รวม				80	100

ตารางที่ 2.3 โครงสร้างของรายวิชาของหลักสูตรสถานศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 16101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เวลา 10 ชั่วโมง

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)
5	ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	1. บทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต (1) 2. บทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต (2) 3. การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ 4. บทบาทของผู้บริโภค (1) 5. บทบาทของผู้บริโภค (2) 6. การบริโภคอย่างรู้เท่าทัน 7. ทรัพยากรและความจำเป็น 8. การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน 9. การสร้างจิตสำนึกให้รู้คุณค่าของทรัพยากร 10. การวางแผนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	ส3.1 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3	1. เศรษฐศาสตร์ ศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์และสังคมในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์มีประสิทธิภาพสูงสุด 2. ผู้ผลิตย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการผลิต ผู้บริโภคต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและบริโภคอย่างรู้เท่าทัน ทั้งนี้ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคจะต้องใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน	10
ทดสอบก่อนเรียน					10
ทดสอบหลังเรียน					10
รวม					10

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เนื้อหาที่รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน จำนวน 10 ชั่วโมง

2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน

2.2.2 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, น. 3-4) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สิ่งสำคัญที่สุด คือ ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ลักษณะสำคัญของปัญหา มีดังนี้

1. เกิดขึ้นในชีวิตจริง และเกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียน หรือผู้เรียนอาจมีโอกาสประเชิญกับปัญหานั้น
2. เป็นปัญหาที่พบบ่อย มีความสำคัญ มีข้อมูลเพียงพอสำหรับการค้นคว้า
3. เป็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจนตายตัว เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน คลุมเครือ หรือผู้เรียนเกิดความสงสัย
4. เป็นปัญหาที่มีประเด็นขัดแย้งข้อถกเถียงในสังคมยังไม่มีข้อยุติ
5. เป็นปัญหาอยู่ในความสนใจเป็นสิ่งที่อยากรู้แต่ไม่รู้
6. ปัญหาที่สร้างความเดือดร้อน เสียหาย เกิดโทษภัย เป็นสิ่งไม่ดีหากใช้ข้อมูลโดยลำพังคนเดียวอาจทำให้ต่อปัญหาผิดพลาด
7. ปัญหาที่มีการยอมรับว่าจริง ถูกต้อง แต่ผู้เรียนไม่เชื่อว่าจริง ไม่สอดคล้องกับความคิดของผู้เรียน
8. ปัญหาที่อาจมีคำตอบหรือแนวทางในการแสวงหาคำตอบได้หลายทางครอบคลุมการเรียนรู้ที่กว้างขวางหลากหลายเนื้อหา
9. เป็นปัญหาที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน
10. เป็นปัญหาที่ไม่สามารถหาคำตอบได้ทันที ต้องการสำรวจ ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลหรือทดลองดูก่อน จึงจะได้คำตอบ ไม่สามารถจะคาดเดาหรือทำนายได้ยังไงว่าต้องใช้ความรู้อะไร ยุทธวิธีในการศึกษาหาความรู้เป็นอย่างไร หรือหาคำตอบ หรือผลของความรู้เป็นอย่างไร
11. เป็นปัญหาส่งเสริมความรู้ด้านเนื้อหาทักษะสอดคล้องกับหลักสูตร

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากกระบวนการทำความเข้าใจและการแก้ปัญหา ซึ่งใช้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เป็นอยู่ตามสภาพจริง มีการศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระในประเด็นการเรียนรู้นำไปสู่การแก้ปัญหา ผู้เรียนจะได้ฝึกการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้

ทิศนา แขมมณี (2557, น. 138) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ว่า เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย หรือผู้สอนแนะนำเปลี่ยนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือ

ผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหานั้น ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาต่าง ๆ

ไพศาล สุวรรณน้อย (2557, น. 3) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลก เป็นบริบทของการเรียนรู้ (Learning Context) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาไปพร้อมกันด้วย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาเป็นหลัก ถ้ามองในแง่ของยุทธศาสตร์การสอน เป็นเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เผชิญหน้ากับปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบ เช่นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์เป็นต้น

วัฒนา รัตนาพรหม (2558, น. 33-40) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานว่า เป็นการเรียนรู้ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการทำความเข้าใจและการแก้ปัญหา ซึ่งใช้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เป็นอยู่ตามสภาพจริงมาเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เลือกเนื้อหาที่ต้องการจะเรียนรู้ และแสวงหาความรู้นั้นเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ผู้เรียนจะได้ฝึกการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนกาทำงาน เป็นกลุ่ม เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558, น. 88) สรุปว่า วิธีสอนใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจใคร่รู้ และต้องการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ซึ่งผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาและฝึกกระบวนการวิเคราะห์และแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและสามารถใช้ทักษะกระบวนการที่นำไปสู่การแก้ปัญหาได้

Akcay (2009, p. 26) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ว่า คือวิธีการเรียนรู้แบบสืบสอบ (Inquiry-Base Learning) ที่สำคัญอย่างหนึ่งเนื่องจากนักเรียนใช้ปัญหาตามสภาพจริงที่เป็นบริบทสำหรับการสืบสวนในสิ่งที่พวกเขาต้องการ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แตกต่างจากการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม เนื่องจากนักเรียนต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่หรือเหตุการณ์ที่พวกเขาต้องการเรียนรู้โดยใช้คำถาม เพื่อให้บรรลุความเข้าใจของสถานการณ์หรือเหตุการณ์นั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ท้าทายสำหรับนักเรียนเนื่องจากนักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อที่จะแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น เนื่องจากเป็นการเรียนแบบ Active มากกว่า Passive ซึ่งครูรับบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก นอกจากนี้วิธีการนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การสื่อสารด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน คือหนึ่งตัวอย่างที่ดีที่สุดในการเรียนรู้แบบ Constructivist

Barrett (2010, p. 165) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยการนำเสนอปัญหา มีการศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระในประเด็นการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันและอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำเสนอผลงานของตนเองที่ได้จากการแก้ปัญหา

2.2.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบบปัญหาเป็นฐาน

อาภา ถนัดช่าง (2534, น. 135) อธิบายถึงการคิดแก้ปัญหาว่า มีขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ปัญหา เป็นขั้นการวิเคราะห์ วิพากษ์ให้รู้ว่าปัญหาคืออะไร

ขั้นที่ 2 ระบุความต้องการ เป็นการกำหนดเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหานั้น ๆ ว่าจะสัมฤทธิ์ผลทางด้านใด มีปริมาณมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 3 พิจารณาทางเลือก เป็นการค้นหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ มองหาไว้หลาย ๆ ทาง

ขั้นที่ 4 การตัดสินใจ คือ การสรุปผล เลือกวิธีที่ดีที่สุดมาดำเนินการ เป็นขั้นต่อจากขั้นที่ 3 เมื่อวิพากษ์วิจารณ์ถึงวิธีการต่าง ๆ แล้วสรุปเอาวิธีการที่ดีที่สุดมาปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 การทดลอง เมื่อเลือกวิธีการแล้ว ก็ลงมือปฏิบัติตามวิธีนั้น

ขั้นที่ 6 ปรับปรุง เมื่อทดลองแล้ว ใช้ไม่ได้ก็ปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 7 ปฏิบัติ ลงมือปฏิบัติหลังจากได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว

ขั้นที่ 8 ประเมินผล เมื่อติดตามดูการปฏิบัติแล้ว สรุปผล

ผกามาศ สงวนไทร (2546, น. 19) กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและมีหลักการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มี 7 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจคำศัพท์และข้อความของปัญหาที่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 2 ระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดและจัดลำดับความสำคัญสมมุติฐาน

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 6 รวบรวมสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 7 สรุปเป็นหลักการที่ได้จากการศึกษาปัญหา

วัชรา เล่าเรียนดี (2547, น. 73) ได้สรุปขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เผชิญปัญหา ได้แสวงหาค้นพบด้วยตนเองจัดสถานการณ์บทบาทสมมุติ เรื่องสั้น หรือใช้วีดีทัศน์

2. จัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันเรียนรู้ (3-5 คน) ให้เด็กร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาให้ชัดเจน

3. ให้นักเรียนถามคำถามในเรื่องที่เขาสงสัย ไม่รู้หรือไม่เข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหา (ครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนถามคำถาม)

4. นักเรียนร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหา วางแผนแก้ปัญหาและระบุสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้

5. นักเรียนร่วมกันแสวงหาความรู้ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา

6. นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหา หาคำตอบของปัญหาที่เลือก และนำเสนอผลการเรียนรู้ คือ ผลการแก้ปัญหาอาจจะนำเสนอในรูปโครงงาน การแสดงนิทรรศการของผลงาน และผลการหาคำตอบของปัญหา

7. ร่วมกันประเมินผลการทำงานกลุ่มและผลงานกลุ่มให้ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ (2550, น. 7-8) ได้สรุปขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานดังนี้

ขั้นที่ 1 เชื่อมโยงและระบุปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์ปัญหาเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา ระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น และน่าติดตาม

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหาและกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ผู้เรียนจะต้องร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ โดยอาศัยการอภิปรายในกลุ่ม แสวงหาคำตอบตามวิถีทางแบบประชาธิปไตย ผู้สอนทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนและดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร พยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินการเรียนรู้

Bloom (1956, p. 122) ได้เสนอขั้นตอนการคิดแก้ปัญหา ดังนี้

ขั้นที่ 1 เมื่อผู้เรียนได้พบปัญหา ผู้เรียนจะคิดค้นหาสิ่งที่เคยพบเห็นที่เกี่ยวกับปัญหา

ขั้นที่ 2 ผู้เรียนจะใช้ผลจากขั้นที่หนึ่งมาสร้างรูปแบบของปัญหาขึ้นมาใหม่

ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะปัญหา

ขั้นที่ 4 การเลือกใช้ทฤษฎีหลักการ ความคิด และวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหา

ขั้นที่ 5 การใช้ข้อสรุปของวิธีการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 6 ผลที่ได้จากการแก้ปัญหา

ความสามารถทางสมองที่นำมาใช้คิดแก้ปัญหาในขั้นที่ 1-4 เป็นส่วนของการนำไปใช้ ขั้นที่ 5 และ ขันที่ 6 เป็นส่วนของความเข้าใจ สำหรับความรู้ ความจำ ถือว่าเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการคิดแก้ปัญหา ส่วนการคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถทางสมองที่นำมาใช้ในกระบวนการคิดแก้ปัญหาในขั้นที่ 3

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ PBL เป็นกรอบในการออกแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ พบว่ามีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากรูปแบบพื้นฐานที่มี 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ผู้สอนสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียน โดยอาจเป็นการแนะนำแนวทาง ยกตัวอย่างสถานการณ์ หรือถามคำถามที่ให้คิดต่อ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหา มีโอกาสเลือกเฟ้นและเสนอปัญหาที่หลากหลาย และสามารถแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ซึ่งก่อนที่จะกำหนดปัญหานั้น ครูผู้สอนควรทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเสียก่อน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดปัญหา ซึ่งต้องเหมาะสมกับความรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนมี

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับปัญหาที่อยากรู้ โดยเน้นให้เกิดการระดมสมอง เพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ โดยมีครูผู้สอนคอยดูแลตรวจสอบเพื่อให้เกิดความถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนจะต้องดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยมีการกำหนดกติกา วางเป้าหมาย และดำเนินกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำชี้แนะ และอำนวยความสะดวก

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนแต่ละคนสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยมีการนำเสนอกันภายในกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุป ทบทวนและตรวจสอบความถูกต้อง โดยมีครูผู้สอนถามคำถามโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเกิดความคิดรวบยอด

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ และเลือกวิธีที่จะนำเสนอสู่ภายนอกโดยผ่านความเห็นชอบจากครูผู้สอนในการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมในการนำเสนอ

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำองค์ความรู้ที่ได้ไปนำเสนอตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ โดยครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้จากการดำเนินงานของผู้เรียนตามสภาพจริง

2.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.1 ความหมายแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 1) ให้ความหมายของแผนการสอนไว้ว่า แผนการสอน หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2545, น. 3) กล่าวว่า แผนการสอน คือการนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ต้องทำการสอน ตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผลสำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนการสอนย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียน

ในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการสอนคือการเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า หรือการบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง

สุวิทย์ มูลคำ (2549, น. 58) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการเตรียมการสอนหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารข้างต้น ผู้วิจัยสรุปแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนได้จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเป็นการเตรียมการ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิกโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบด้วยตัวเองผ่านกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.2 องค์ประกอบของแผน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 65) ได้เสนอแนวทางการจัดทำหน่วย/แผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
2. ชื่อหน่วยการเรียนรู้
3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
4. สาระการเรียนรู้
5. ชิ้นงาน/ภาระงาน/แบบฝึก
6. ประเมินผล
7. กิจกรรมการเรียนรู้
8. กำหนดเวลา

วิการดา จักรอิศราพงษ์ (2553, น. 23) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการจัดทำรายละเอียดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนำเอากิจกรรมเนื้อหาและจุดประสงค์แต่ละตอนจากการวางแผนการจัดการเรียนรู้มาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบที่กำหนดโดยทั่วไป ซึ่งนิยมให้มีส่วนประกอบและแนวการเขียนรายละเอียดของส่วนประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้เขียนชื่อรายวิชา ชั้นเรียน เรื่องและเรื่องย่อย หรือหน่วยความรู้หรือหน่วยย่อย จำนวนชั่วโมง อาจจะเพิ่มเติมชื่อผู้สอนและวันเวลาที่สอนด้วย
2. สาระสำคัญ เขียนบทสรุปที่แสดงให้เห็นวาเนื้อหาที่สอนกับจุดประสงค์ หรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างไร บางตำราเรียกบทสรุปนี้ว่า ความคิดรวบยอด
3. จุดประสงค์เขียนสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบกิจกรรมการเรียนการสอน นิยมเขียนจุดประสงค์ที่วิเคราะห์ได้จากคำอธิบายรายวิชา และหาความสัมพันธ์กับเนื้อหาและกิจกรรมไว้แล้ว ในการวางแผนการจัดกาเรียนรู้หรือจัดทำกำหนดการสอน และเพิ่มเติมหรือแยกย่อยเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวัง
4. เนื้อหา เขียนชื่อเรื่องที่การต้องการให้เรียนรู้ และอาจจะเพิ่มเติมเรื่องย่อยหรือข้อสรุปของเรื่องด้วยก็ได้
5. กิจกรรมการเรียนการสอน เขียนขั้นตอนการจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นบทบาทของผู้สอน บทบาทของผู้เรียน และการใช้สื่อหรือเครื่องมือประกอบการจัดกิจกรรม

นิยมแสดงให้เห็น ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะเป็นขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ จึงมีข้อพิจารณาว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการ

6. สื่อการเรียนการสอน เขียนชื่อหรือเครื่องมือที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งสื่อของผู้สอนหรือของผู้เรียนทุกรายการ

7. การวัดผลประเมินผล เขียนชื่อวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบเก็บข้อมูล แนวทาง การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกขั้นตอนหรือทุกประเภทที่ใช้ในการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้นั้น

8. บันทึกผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร เป็นส่วนของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ จะเขียนบันทึกความเห็น ผลการตรวจหรือข้อเสนอแนะที่จะให้ผู้สอนนำไปใช้ในการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

9. บันทึกผลหลังการสอน เป็นส่วนที่ผู้สอนบันทึกข้อมูลต่าง ๆ จากการจัดการเรียนการสอน เมื่อเสร็จสิ้นการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ อาจบันทึกความสำเร็จ ปัญหา ผลการเรียนที่ควรแก้ไขปรับปรุง เรื่องที่ควรเพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้ถัดไปหรืออื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2553, น. 17) กล่าวถึง สาระสำคัญมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สมรรถนะผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล (มีเกณฑ์การวัดผลที่ชัดเจน) สื่อและแหล่งเรียนรู้ บันทึกผลหลังสอนวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย หัวข้อแผนการจัดการเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้จุดประสงค์การเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และบันทึกหลังสอน โดยมีหลักการแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2.3.3 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, น. 204-221) ได้เสนอขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เพื่อประโยชน์ในการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดเรียนรู้

2. วิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชา เพื่อนำมาเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ทักษะ/กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

4. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ (กิจกรรมการเรียนรู้) โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

5. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

6. วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

อ้อยทิพย์ ทองดี (2544, น. 4) ได้เสนอขั้นตอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรเพื่อการทำแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องศึกษาหลักการโครงสร้าง จุดมุ่งหมาย หลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา เพื่อจะวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเป็นกรอบทิศทางในการจัดการเรียนการสอน

2. ทำความเข้าใจกับคำอธิบายรายวิชา ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะประกอบด้วย 3 ส่วน

2.1 กิจกรรม ข้อความส่วนนี้หลักสูตรจะวางแนวทางให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด ข้อความนี้มักขึ้นต้นด้วยกริยา เพื่อแสดงอาการกระทำ เช่น ศึกษา ปฏิบัติทดลอง สังเกต รวบรวม อภิปราย บันทึก เปรียบเทียบ ฯลฯ

2.2 เนื้อหาข้อความในส่วนนี้หลักสูตรจะวางแนวทางให้ครูผู้สอนทราบเนื้อหาหรือเรื่องที่ครูผู้สอนจะนำไปจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องนำไปวิเคราะห์ร่วมกับกิจกรรม/จุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาเสียก่อน จึงจะทำให้ครูได้เนื้อหาย่อยในการจัดการเรียนรู้ต่อไป ส่วนมากส่วนนี้มักจะขึ้นต้นด้วยคำว่า การ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับหรือเขียนเป็นกิจกรรม

2.3 จุดประสงค์ข้อความในส่วนนี้จะอยู่ท้ายสุดของคำอธิบายรายวิชามักจะขึ้นต้นด้วยคำว่า เพื่อ ซึ่งจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาจะเป็นจุดประสงค์ปลายทางของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนด้วยและจะครอบคลุมทักษะการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ

2.3.1 ด้านปัญญา (พุทธิพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นความสามารถทางการคิดของสมอง มักใช้คำว่าเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งครูควรพัฒนาให้ครบทั้ง 6 ระดับ คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า

2.3.2 ด้านจิตใจ (จิตพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะทางจิตใจ มักใช้คำว่า เพื่อ ให้มีเจตคติที่ดีชื่นชม เห็นคุณค่า ตระหนัก ซึ่งครูควรพัฒนา ให้ครบทั้ง 5 ระดับ คือ การรับรู้ การตอบสนอง การสร้างคุณค่า การจัดระบบคุณค่า การสร้างลักษณะนิสัย

2.3.3 ด้านทักษะ (ทักษะพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ มักใช้คำว่าปฏิบัติตน สาธิต ทดลองแก้ปัญหา คิดคำนวณ เป็นต้น ซึ่งครูควรพัฒนา ให้ครบทั้ง 5 ระดับ คือ การเลียนแบบ การทำตามแบบ การทำอย่างถูกต้อง การทำอย่างต่อเนื่อง การทำเองโดยเหมือนธรรมชาติ

3. วิเคราะห์จุดประสงค์ปลายทางเพื่อเขียนเป็นจุดประสงค์นำทาง เพราะจุดประสงค์นำทาง จะเป็นสิ่งที่ทำให้ครูผู้สอนรู้ว่าจะสอนเนื้อหาอะไรบ้าง ในการกำหนดจุดประสงค์นำทางนั้นมีความสำคัญมากเพราะ จะต้องนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ดังนั้น เมื่อกำหนดจุดประสงค์นำทางแล้ว ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์นำทางว่าทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ปลายทางแล้วหรือยัง จุดประสงค์นำทางเป็นไปตามขั้นตอนหรือกระบวนการเรียนรู้หรือไม่จุดประสงค์นำทางนั้นระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดหรือประเมินได้หรือไม่

4. กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดคาบสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ปลายทางว่าในแต่ละจุดประสงค์จะใช้เวลาสอนกี่คาบ

2.4 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.1 ความหมายของประสิทธิภาพ

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2536, น. 4) การจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพประสิทธิภาพไม่ได้มีความหมายเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ลักษณะของครู อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และการจัดการศึกษาที่ยั่งยืนนั้น บุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งคือ ครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ปลุกปั้นและสร้างนิสัยของเยาวชน ปัจจุบันความเจริญทางด้านเทคโนโลยีจะมีมาก แต่ครูยังมีบทบาทสำคัญในการอบรมสร้างนิสัย ที่ไม่มีเทคโนโลยีใดมาแทนได้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, น. 19) กล่าวว่า การสอนเป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ การสอนที่ดี ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการ มีความรู้ มีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมาย มีคุณค่า เป็นการประหยัดเวลาและป้องกันการสูญเปล่า ดังนั้นผู้สอนจึงควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งในความหมาย ลักษณะ องค์ประกอบ หลักการสอน หลักการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติ ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้ที่สมบูรณ์จะต้องผ่านการมีส่วนร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล โดยผู้เรียนกระบวนการนี้ก่อให้เกิดความสุขแก่ตัวผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันอย่างต่อเนื่อง ตามบทบาทของแต่ละฝ่าย เช่น ผู้สอนมีหน้าที่ให้กำลังใจ ออกแบบกิจกรรมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อำนวยความสะดวกและเป็นที่ปรึกษา ช่วยให้ผู้เรียนแสดงบทบาท ค้นพบความสามารถของตัวเอง พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาหรือไอคิว และพัฒนาความสามารถทางอารมณ์หรืออีคิว การเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นเป็นการเรียนรู้ที่ถูกต้องเป็นการเรียนรู้ที่ดีกว่าแบบเดิม และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

มัทนา ปั้นม่วง (2536, น. 10) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านร่างกาย สมอง อารมณ์และสังคม ตลอดจนสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

ดังนั้น สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพประสิทธิภาพผ่านการมีส่วนร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผลโดยผู้เรียน กระบวนการนี้ก่อให้เกิดความสุขแก่ตัวผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

2.4.2 เกณฑ์ประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2531, น. 490-492) อธิบายถึงเกณฑ์และการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนไว้ดังนี้

1. เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดการสอนพึงพอใจ หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพ

ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าชุดการสอนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอน และคุ้มค่ากับการลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

2. การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ ทำโดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่องจะเป็นการกำหนดค่าของประสิทธิภาพ E_1 ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ และประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้ายจะกำหนดค่าเป็น E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่องเป็นการประเมินผลพฤติกรรมย่อย หลายพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง เรียกว่า กระบวนการ (Process) ของผู้เรียนโดยสังเกตจากรายงานกลุ่ม การรายงานบุคคล หรือจากการปฏิบัติงามตามที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้ ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้ายเป็นการประเมินผลลัพธ์ (Product) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากผลการสอบหลังเรียน และสอบปลายปีและปลายภาค

3. ประสิทธิภาพของชุดการสอน จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ครูผู้สอนคาดว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยคะแนนการทำงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด สรุปแล้วหมายถึง E_1 และ E_2 คือประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์

วิธีคำนวณหาประสิทธิภาพ

ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนโดยใช้เกณฑ์ E_1/E_2 เป็นวิธีการที่สามารถชี้วัดประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอน ทั้งภาพรวมในลักษณะกว้าง และวัดส่วนย่อยเป็นรายจุดประสงค์ ทำให้ได้ผลการวัดที่ชัดเจน นำข้อมูลที่ได้มาเป็นเครื่องตัดสินใจได้โดยไม่ต้องใช้วิธีการอื่นมาประกอบให้เกิดการซ้ำซ้อนอีก

เกณฑ์ที่ใช้ คือ E_1/E_2 อาจเท่ากับ 80/80 หรือ 90/90 หรืออื่น ๆ อีกก็ได้ แต่ถ้ากำหนดเกณฑ์ไว้ต่ำเกินไป อาจทำให้ผู้ใช้บทเรียนไม่เชื่อถือคุณภาพของบทเรียน การหาค่า E_1 และ E_2 มีวิธีการคำนวณหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100 \qquad (2\text{-}1)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดและหรือประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนระหว่างเรียน

$\sum X$ แทน คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดและหรือการประกอบกิจกรรมการเรียนระหว่างเรียน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและหรือกิจกรรมการเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100 \qquad (2\text{-}2)$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนตัวผู้เรียนหลังการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอน) คิดเป็นอัตราส่วนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและหรือประกอบกิจกรรมหลังเรียน

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและหรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียนและหรือกิจกรรมหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภพ เลาหไพบูลย์ (2542, น. 295) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ จากที่ไม่เคยกระทำได้ หรือกระทำได้น้อย ก่อนที่จะมีการเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

ล้วน สายศ และอังคณา สายยศ (2543, น. 125) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่ประเมินพฤติกรรมด้านสติปัญญาในการเรียนรู้ออกมาเป็นระดับความสามารถ ซึ่งได้จำแนกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านความรู้และการคิด ตามแนวคิดจุดประสงค์ของบลูม ได้แก่

1. ความรู้ความจำ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถทางสมองที่ทรงไว้ซึ่งเรื่องราวต่าง ๆ ที่รับรู้เข้าไว้ในสมองเป็นความสามารถในการระลึกเรื่องราวประสบการณ์หรือสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว

2. ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการจับใจความของเรื่องความสามารถในการแปลความ ตีความและขยายความ

3. การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ทฤษฎี หลักการข้อเท็จจริง ไปแก้ปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้น เป็นพฤติกรรมทางด้านวัดผล หมายถึง ความสามรถที่สำคัญ 3 ประการ นำหลักวิชาไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ แก้ปัญหาที่ยังไม่ได้แก้มาเลย และสามารถยกตัวอย่างและสาธิตสิ่งที่เรียนรู้มาแล้วได้ในรูปแบบใหม่

4. การวิเคราะห์ (Analysis) พฤติกรรมด้านคิดวิเคราะห์จะเต็มไปด้วยวิธีการของเหตุผล อันเป็นสมรรถภาพที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้เกิดแก่เด็กอย่างยิ่ง เป็นความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อยของเหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง มีจุดมุ่งหมายหรือความประสงค์ สิ่งใด และยังมองถึงว่า ส่วนย่อยที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวกันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพันโดยอาศัย หลักการใด เป็นสมรรถภาพที่เต็มไปด้วยการหาเหตุและผลมาเกี่ยวข้องกันอยู่เสมอ การวิเคราะห์จึงต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจและด้านการไปใช้มาประกอบการพิจารณา

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) คือ ความสามารถในการรวมสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นรูปใหม่อีกรูปแบบหนึ่ง มีคุณลักษณะ โครงสร้าง หน้าที่ใหม่ มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม การสังเคราะห์เป็นความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ หรือคิดริเริ่มสิ่งใหม่

6. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณค่าของความคิดทุกชนิด เพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดให้ การประเมินเป็นการแสดงความคิดเห็นที่นำเกณฑ์มาใช้เป็นความสามารถขั้นสุดท้าย ด้านสติปัญญาในการจัดระบบความสามารถ ด้านนี้จึงถือว่าสูงสุด และจะต้องอาศัยความสามารถขั้นจำ เข้าใจ นำไปใช้วิเคราะห์และสังเคราะห์มาใช้ประกอบเพื่อเป็นฐานการประเมิน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2556, น. 165) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Accomplishment) ไว้ว่า ผลการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า อันเกิดจากกระบวนการเรียนการสอนในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่ผ่านมา แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์จึงเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น (What Person has Learned) จากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนได้จัดทำขึ้น เพื่อการเรียนรู้สิ่งนั้น สิ่งที่มุ่งวัดจึงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดขึ้น ซึ่งอาจเป็นความรู้หรือทักษะบางอย่าง

ทิพย์ประภา จันดี (2557, น. 10) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า เป็นความสามารถหรือผลสำเร็จอันเป็นผลมาจากกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ขึ้นภายหลังได้รับการฝึกฝนในเรื่องที่เรียนมาแล้วสามารถวัดได้ด้วยการประเมินสมรรถภาพของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ที่ประเมินพฤติกรรมด้านสติปัญญาในการเรียนรู้ออกมาเป็นระดับความสามารถจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนได้จัดทำขึ้นเปรียบเทียบเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

2.5.2 องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนหรือการตัดสินผลการเรียน เพราะเป็นการวัดระดับความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลหลังจากที่ได้รับการฝึกฝน โดยอาศัยเครื่องมือประเภทแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นิยมมากที่สุด

Bloom (1982) ถือว่าสิ่งใดก็ตาม ที่มีปริมาณอยู่จริงสิ่งนั้นสามารถวัดได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว ซึ่งผลการวัดจะเป็นประโยชน์ในลักษณะทราบและประเมินระดับความรู้ ทักษะและเจตคติของนักเรียน และระดับความรู้ความสามารถตามแนวคิดของ Bloom มี 6 ระดับ ดังนี้

1. ด้านความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ว เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ศัพท์นิยาม มโนทัศน์ ข้อตกลง การจัดประเภท เทคนิควิธีการ หลักการ กฎ ทฤษฎี และแนวคิดที่สำคัญ นักเรียนที่มีความสามารถในด้านนี้ จะแสดงออกโดยสามารถให้คำจำกัดความหรือนิยาม เล่าเหตุการณ์ จดบันทึก เรียกชื่อ อ่านสัญลักษณ์ และระลึกข้อสรุปได้ การวัดพฤติกรรมด้านความรู้ความจำลักษณะของข้อสอบจะถามเกี่ยวกับความรู้ความจำไม่เกินร้อยละยี่สิบของข้อสอบทั้งหมด

2. ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการอธิบาย การแปลความ การตีความ สร้างข้อสรุป ขยายความ นักเรียนมีความสามารถในด้านนี้จะแสดงออกโดยสามารถเปรียบเทียบแสดง

ความสัมพันธ์ การอธิบายชี้แนะ การจำแนกเข้าหมวดหมู่ ยกตัวอย่าง ให้เหตุผล จับใจความเขียน ภาพประกอบ ตัดสินเลือก แสดงความเห็น อ่าน กราฟแผนภูมิและแผนภาพได้

2.1 พฤติกรรมความเข้าใจ แบ่งออกเป็น 3ระดับ

2.1.1 ความสามารถอธิบายความเข้าใจต่างๆได้ด้วยตนเอง

2.1.2 ความสามารถจำแนกหรือระบุความรู้ได้เมื่อปรากฏในสถานการณ์ใหม่

2.1.3 ความสามารถแปลความรู้จากสัญลักษณ์หนึ่งไปสู่อีกสัญลักษณ์หนึ่ง

2.2 การวัดพฤติกรรมความเข้าใจ ลักษณะของข้อสอบจะถามให้นักเรียนอธิบายหรือบรรยายความรู้ต่าง ๆ ด้วยคำพูดของตัวเองหรือให้ระบุข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หลักการ กฎ หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ หรือให้แปลความหมายสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของข้อความ สัญลักษณ์ รูปภาพ หรือแผนภาพ เป็นต้น

3. ด้านการนำไปใช้ เป็นการวัดความสามารถด้านการนำเอาความรู้ความเข้าใจมาประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ใหม่ได้อย่างเหมาะสม การเขียนคำถามในระดับนี้อาจเขียนเป็นคำถามความสอดคล้องระหว่างวิชาและการปฏิบัติ ถามให้อธิบายหลักวิชา ถามให้แก้ปัญหา ถามเหตุผลของภาคปฏิบัติ

4. ด้านการวิเคราะห์เป็นการวัดความสามารถในการแยกแยะหรือแจกแจงรายละเอียดของเรื่องราวความคิด การปฏิบัติ ออกเป็นระดับย่อย ๆ โดยอาศัยหลักการหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อค้นพบข้อเท็จจริง และคุณสมบัติบางประการ คำถามระดับการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

5. ด้านการสังเคราะห์ เป็นการวัดความสามารถในการรวบรวมและผสมผสานในด้านรายละเอียดหรือเรื่องราวปลีกย่อยของข้อมูลสร้างเป็นสิ่งใหม่ที่แตกต่างจากเดิม ความสามารถดังกล่าวเป็นพื้นฐานของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คำถามระดับนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การสังเคราะห์ข้อความ การสังเคราะห์แผนงาน การสังเคราะห์ความสัมพันธ์

6. ด้านการวัดและประเมินค่า เป็นการวัดความสามารถในด้านการสรุปค่าหรือตีราคาเกี่ยวกับเรื่องราว ความคิด พฤติกรรมว่าดี-เลว เหมาะสม-ไม่เหมาะสม เพื่อหาจุดประสงค์บางประการมาอ้างโดยใช้เกณฑ์ภายในและการประเมินโดยใช้เกณฑ์ภายนอก (Bloom, 1982)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนหรือการตัดสินผลการเรียน เพราะเป็นการวัดระดับความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลหลังจากที่ได้รับการฝึกฝนซึ่งผลการวัดจะเป็นประโยชน์ในลักษณะทราบและประเมินระดับความรู้

2.5.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

สมนึก ภัททิยธนี (2549, น. 96) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้มาแล้ว

ไพศาล วรคำ (2554, น. 233) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill)

ศิริชัย กาญจนวาสี (2556, น. 165) กล่าวถึงข้อตกลงเบื้องต้นของการวัดผลสัมฤทธิ์ดังนี้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ออกแบบไว้สำหรับวัดความรู้

หรือทักษะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในช่วงเวลาหนึ่ง อันเป็นผลการเรียนที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาสาระอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นเครื่องมือในการวัดผลการจัดกระบวนการเรียนรู้

2.5.4 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ

สมนึก ภัททิยธนี (2549, น. 218-220) กล่าวว่า หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ ดังนี้

1. เขียนตอนนำให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ แล้วใส่เครื่องหมายปรัศนี ไม่ควรสร้างตอนนำให้เป็นแบบอ่านต่อความ เพราะทำให้คำถามไม่กระชับ เกิดปัญหาสองแง่หรือข้อความไม่ต่อกัน หรือเกิดความสับสนในการคิดหาคำตอบ

2. เน้นเรื่องที่จะถามให้ชัดเจนและตรงจุดไม่คลุมเครือ เพื่อว่าผู้อ่านจะไม่เข้าใจไขว้เขว สามารถมุ่งความคิดในคาตอบไปถูกทิศทาง

3. ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด หรือถามในสิ่งที่ดีงามมีประโยชน์ คำถามแบบเลือกตอบ สามารถถามพฤติกรรมในสมองได้หลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่คำถามเฉพาะความจำหรือความจริงตามตำราแต่ต้องถามให้คิดหรือนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

4. หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ควรขีดเส้นใต้คำปฏิเสธ แต่คำปฏิเสธซ้อนไม่ควรอย่างยิ่ง เพราะปกติผู้เรียนจะยุ่งยากต่อการแปลความหมายของคำถาม และคำตอบที่ถามกลับหรือปฏิเสธซ่อนผิดมากกว่าถูก

5. อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาโดยตรง สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ใช้เป็นเงื่อนไขในการคิดก็ไม่ต้องนำมาเขียนไว้ในคำถาม จะช่วยให้คำถามรัดกุมชัดเจนขึ้น

6. เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพันธ์ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือมีทิศทางแบบเดียวกัน หรือมีโครงสร้างสอดคล้องเป็นทำนองเดียวกัน

7. ควรเรียงลำดับตัวเลขในตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่ คำตอบที่เป็นตัวเลขทศนิยมเรียงจากน้อยไปหามาก เพื่อช่วยให้ผู้ตอบพิจารณาคำตอบได้สะดวก ไม่หลงและป้องกันการเดาตัวเลือกที่มีค่ามาก

8. ใช้ตัวเลือกปลายเปิดหรือปลายปิดให้เหมาะสม ตัวเลือกปลายเปิด ได้แก่ ตัวเลือกสุดท้ายใช้คำว่า ไม่มีคำตอบถูก ที่กล่าวมาผิดหมด ผิดหมดทุกข้อ หรือสรุปแน่นอนไม่ได้

9. ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว แต่บางครั้งผู้ออกข้อสอบคาดไม่ถึงว่าจะมีปัญหาหรืออาจจะให้ตัวลวงไม่รัดกุม จึงสามารถมองตัวเลือกเหล่านั้นได้อีกแง่หนึ่ง ทำให้สับสนได้

10. เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกต้องหรือผิดตามหลักวิชาการ คือ กำหนดตัวถูกหรือตัวผิด เพราะสอดคล้องกับความเชื่อของสังคมหรือคำพังเพยทั่ว ๆ ไปไม่ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนทราบความจริงตามหลักวิชาการเป็นสำคัญ จะน่าความเชื่อ โชคลางหรือขนบธรรมเนียมประเพณีเฉพาะท้องถิ่นมาอ้างไม่ได้

11. เขียนตัวเลือกให้อิสระขาดจากกันพยายามอย่าให้ตัวเลือกตัวใดตัวหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนประกอบของตัวเลือกอื่น ต้องให้แต่ละตัวอิสระจากกันอย่างแท้จริง

12. ควรมีตัวเลือก 4-5 ตัวเลือก เพราะถ้าออก 2 ตัวเลือกจะกลายเป็นข้อสอบถูกผิด และเพื่อป้องกันไม่ให้เดาคำตอบได้ง่าย ๆ จึงควรมีตัวเลือกมาก ๆ หากเป็นข้อสอบระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 ควรใช้ 3 ตัวเลือก ระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 ควรใช้ 4 ตัวเลือก แต่ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ควรใช้ 5 ตัวเลือก

13. อย่าแนะนำคำตอบ ซึ่งการแนะนำคำตอบมีหลายกรณี

ดังนั้นผู้วิจัยใช้ข้อสอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยข้อสอบจะมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ คือ การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ จะเป็นการเขียนคำตอบที่ประโยคสมบูรณ์ ถามชัดเจน ในเรื่องที่ดีงาม หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย ใช้ตัวเลือกปลายเปิดหรือปลายปิดให้เหาะสม มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว ได้จากการตรวจสอบตามเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของโลเวท

2.6 ความพึงพอใจ

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

นักการศึกษาให้ความหมายของความพึงพอใจ ดังนี้

ศุภิสรา โททอง (2547, น. 47) ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความรู้สึกชอบ ความพอใจหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก

วฤทธิ์ สารฤทธิคาม (2548, น. 32) ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ปฏิกิริยาด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นที่แสดงผลในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมินผลของการประเมินอาจเป็นลักษณะในทิศทางบวกหรือทิศทางลบหรือไม่มีปฏิกิริยา

สุกานดา สาลี่ (2555, น. 8) ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันเป็นผลจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ความรู้สึกพอใจที่เกิดขึ้น เมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่ได้รับตามความต้องการเมื่อได้รับการตอบสนองต่อองค์ประกอบที่ได้มา

พัชรวรินทร์ เลี้ยงนวล (2556, น. 68) ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกการแสดงออกทางอารมณ์ ความสนใจ มองเห็นความสำคัญและทัศนคติของบุคคลอันเนื่องจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจ การแสดงออกในลักษณะของความชอบและความพอใจ

ดังนั้นความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความสนใจของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งด้านลบและด้านบวก

2.6.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ยงยุทธ เกษสาคร (2544, น. 136) อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ส่งผลให้มีความสำเร็จของบุคคล คือแรงจูงใจเป็นภาวะอินทรีย์ในร่างกายของบุคคลที่ถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าที่เรียกว่าสิ่งจูงใจ (Motive) ที่ก่อให้เกิดความต้องการอันนำไปสู่แรงขับภายใน (Internal Drive) โดยแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติงานที่มีคุณค่าและถูกต้องตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด การกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่กำหนดที่องค์กรคาดหวังไว้ โดยการสร้างอินทรีย์ของบุคคลเหล่านั้นให้เกิดความต้องการ (Desire) ขึ้นก่อนเป็นขั้นแรก และบุคคลจะเกิดความพยายามแสวงหาสิ่งที่ต้องการคือเกิดการขับเคลื่อนภายใน

(Drive) ถ้าหากมีสิ่งจูงใจที่เหมาะสมบุคคลจะตอบสนองด้วยการกระทำ หรือแสดงพฤติกรรม (Behavior) เพื่อได้มาซึ่งความสำเร็จอันเป็นเป้าหมายสูงสุด (Goals)

Maslow เป็นนักจิตวิทยาคนหนึ่งที่ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจและมาสโลว์ ได้กล่าวถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (Human Basic Need) ประกอบด้วย ลำดับความต้องการของมนุษย์จากระดับต่ำไประดับสูง 5 ระดับ ดังนี้ (อนิชวัง แก้วจำนงค์, 2552, น. 66-68)

1. ความต้องการขั้นพื้นฐาน (Physiological) เป็นความต้องการด้านร่างกายเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ รวมทั้งที่อยู่อาศัย เป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการด้านความปลอดภัยโดยความต้องการระดับที่ 2 ของมาสโลว์ โดยถูกกระตุ้นหลังจากความต้องการด้านร่างกายที่ถูกตอบสนอง และความต้องการความมั่นคงปลอดภัยแสดงถึงความต้องการทางสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยที่ปราศจากอันตรายทางกายและจิตใจรวมทั้งความมั่นคงในการปฏิบัติงาน

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพื่อการตอบสนองความต้องการทางสังคม เช่น ความรัก ความใกล้ชิด ความเห็นอกเห็นใจ

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องสรรเสริญ ต้องการได้รับความยอมรับนับถือจากผู้อื่น มีความภูมิใจในทางสภาพทางสังคมที่มีชื่อเสียงและการยกย่องจากผู้อื่น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูง บุคคลมักต้องการโอกาสที่จะให้ตัวเองบรรลุความสมหวังด้วยการใช้ความสามารถ ทักษะและศักยภาพอย่างเต็มที่ เพื่อความสำเร็จในชีวิต บุคคลที่ถูกจูงใจด้วยความต้องการความสมหวังของชีวิตจะแสวงหางานที่ท้าทายความสามารถ เปิดโอกาสได้ใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์หรือการคิดค้นสิ่งใหม่

การศึกษาทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ เป็นการทราบถึงความปรารถนาของบุคคลที่จะได้รับการตอบสนองเพื่อให้เกิดความพึงพอใจและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ๆ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Alderfer (1969, pp. 142-175) ได้เสนอทฤษฎีความต้องการ ERG มีความต้องการของบุคคล 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการที่จะดำรงชีวิต (Existence: E) เป็นความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี เป็นความต้องการปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต ความต้องการทางวัตถุเงินเดือน ประโยชน์ค่าตอบแทน สภาพการทำงาน และปัจจัยที่อำนวยความสะดวกในการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness: R) เป็นความต้องการในปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในปฏิบัติงาน เป็นความต้องการในการยอมรับซึ่งกันและกัน รับรู้และแบ่งปันความรู้สึกระหว่างกัน และต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นต้น

3. ความต้องการด้านความเจริญเติบโต (Growth: G) เป็นความต้องการที่จะเจริญก้าวหน้าในการทำงาน สามารถทุ่มเทความรู้และความสามารถให้ตนทำงานอย่างเต็มที่และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนดีขึ้นด้วย

Vroom (1990) ได้เสนอทฤษฎีความคาดหวัง โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1. ความคาดหวัง (Expectancy) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพยายามในการทำงานกับผลงานที่เกิดขึ้น คือการที่บุคคลประเมินความเป็นไปได้ว่า ถ้ามีความพยายามเพิ่มขึ้นหรือทำงานหนักขึ้นจะนำไปสู่ผลงานที่ดีขึ้น

2. สิ่งที่เป็นเครื่องมือ (Instrumentality) คือการรับรู้และหวังผลงานที่เกิดขึ้นจากการมีความพยายามเพิ่มขึ้นจะนำไปสู่รางวัลตอบแทนที่ต้องการ

3. ความชอบพอ (Valence) เป็นความต้องการภายในบุคคลคือคุณค่าของรางวัลหรือความชอบพอใจในรางวัล

ดังนั้นทฤษฎีความต้องการของบุคคลเป็นการนำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานที่ก่อให้บุคคลเกิดความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยบุคคลที่มีความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งนั้นจะเกิดจากแรงจูงใจของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งแรงจูงใจคือภาวะหรือองค์ประกอบที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยออกมาอย่างมีจุดมุ่งหมายหรือเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ และเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลนั้นรักษาพฤติกรรมนั้นไว้

2.6.3 การวัดความพึงพอใจ

นักการศึกษาอธิบายเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจ ดังนี้

ภณิดา ชัยปัญญา (2541, น. 11) อธิบายการวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธีดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็น และสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ โดยคำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ และวิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมใช้ในการวัดความพึงพอใจในรูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดความพึงพอใจโดยมาตรส่วนแบบลิเคิร์ท โดยเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ในการการวัดความพึงพอใจประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีหนึ่งที่จะต้องสอบถามด้วยการสนทนากัน โดยต้องมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่สุด

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง โดยอาศัยการกระทำและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ปริญญา จเรรัชน์ และคณะ (2546, น. 5) อธิบายมาตรวัดความพึงพอใจสามารถวัดได้หลายวิธี ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถามผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นโดยสามารถทำได้ลักษณะที่เป็นคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงใจทางตรงทางหนึ่งที่ต้องอาศัยวิธีการที่ดีที่ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งในการวัดความพึงพอใจโดยอาศัยพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นเป้าหมายในการวัด ซึ่งวิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

กวิยา เนาวประทีป (2553, น. 7) อธิบายความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริง โดยการวัดความพึงพอใจเป็นการวัดทัศนคติหรือความรู้สึกของบุคคล สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยให้กลุ่มที่ต้องการศึกษากรอกความคิดเห็นของตนในแบบสอบถามที่ออกแบบมา เพื่อวัดความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ โดยคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของแบบสอบถาม และผู้ศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบของแบบสอบถามเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และตรงกับวัตถุประสงค์

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรงโดยผู้ศึกษาต้องมีการสัมภาษณ์และพูดคุยกับกลุ่มที่ต้องการศึกษาโดยตรง การวัดความพึงพอใจแบบสัมภาษณ์ต้องอาศัย เทคนิคและวิธีการที่ดีจึงได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยใช้การสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มที่ต้องการศึกษา การวัดความพึงพอใจในลักษณะนี้ต้องอาศัยเวลาค่อนข้างมาก และต้องสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ดังนั้น การวัดความพึงพอใจเป็นแบบสอบถามต้องการทราบความพึงพอใจต่อสิ่งที่กระทำได้ ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระของความพึงพอใจเป็นการวัดทัศนคติหรือความรู้สึกของบุคคลสามารถทำได้หลายวิธี

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยภายในประเทศ

กฤษฎา สีเนหะ และอรัญ ซุยกระเดื่อง (2567, น. 38-46) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตและผู้บริโภค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มี กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียง แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่อิสระ (t-test for dependent samples) พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิต ผู้บริโภค มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.27/86.75 2) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิต ผู้บริโภค มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 3) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิต ผู้บริโภค มีคะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงอยู่ในระดับมาก 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ธิติมา ธาระพันธ์ และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2567, น.148-158) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐานสาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน

สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ 3) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Dependent Samples t-test พบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ มีประสิทธิภาพ 85.73/87.17 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จันทร์เพ็ญ วันทอง และอรัญ ซุยกระเดื่อง (2566, น. 118-124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนนั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนบ้านป่างิ้วหนองฮี ทั้งหมด 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดอยู่อย่างพอเพียง และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภค มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.15/82.16 2) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภค มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน และสิทธิในการบริโภค มีคะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงอยู่ ในระดับมาก 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

แก้วสุภางค์ แสนทอง, เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม และ กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ (2566, น. 129-142) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 87 (นิคมสร้างตนเอง1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 24 คน โดยวิธีการสุ่ม

แบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหา และแบบทดสอบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบทดสอบค่าทีไม่อิสระต่อกัน พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสาระเศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานพบว่า โดยรวมอยู่ ในระดับมาก 3) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สาระเศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

จริยา กล้าหาญ, ไพศาล หวังพานิช และสงวนพงศ์ ชวนชม (2563, น. 117-125) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเศรษฐศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกกระเบื้องสามัคคี อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์ 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเศรษฐศาสตร์ และ 3) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยมีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าเชื่อมั่นของข้อสอบอยู่ที่ 0.848 และ 0.932 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ร้อยละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test for dependent และ One Sample t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุภารัตน์ พืชสิงห์และกัญญารัตน์ โคจร (2565, น. 40) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 จำนวน 33 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เครื่องมือวิจัยได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการคิดคำนวณ แบบสอบถามความพึงพอใจ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้ และสถิติทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์มีประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงที่ 1 เท่ากับ 74.85/67.73 และในช่วงที่ 2 เท่ากับ 77.52/68.64 ซึ่งพบว่าทั้ง 2 ช่วง มีประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 70/70

ตามที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6มีทักษะการคิดเชิงคำนวณหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 2 ช่วง จากการทดสอบโดยใช้สถิติทดสอบที นักเรียนมีคะแนนการคิดเชิงคำนวณไม่แตกต่างกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยมีคะแนนการคิดเชิงคำนวณในการเรียนรู้ช่วงที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.79 คิดเป็นร้อยละ 71.64 และช่วงที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.03 คิดเป็นร้อยละ 72.31 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยร้อยละของทั้ง 2 ช่วง พบว่า นักเรียนมีคะแนนการคิดเชิงคำนวณเฉลี่ยเท่ากับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มทั้งหมด และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมช่วงที่ 1 เท่ากับ 3.77 และช่วงที่ 2 เท่ากับ 4.06 ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 2 ช่วง นักเรียนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สิรินดา ครุธคำ และฐิติวรดา พลเยี่ยม (2565, น. 101) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ โดยการใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้มาสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 40 คน เครื่องมือวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ แบบวัดความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลโดยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยใช้แบบ Paired-One Samples t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยโดยการใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเรื่องอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 2) ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ โดยการใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ70 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เรื่องอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 4) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เรื่องอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมธาวลัย จันทะหงส์, ประภัสสร ปรีเอี่ยม และอรัญ ซุยกระเดื่อง (2564, น. 327-340) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ วิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบรบือ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการ จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 10 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test dependent) พบว่า 1) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) = 88.33/82.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มี คะแนนค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 14.56 คะแนน และมีคะแนนค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.66 คะแนน โดยมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 35.63 คะแนน และมีคะแนนค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 41.63 คะแนน โดยมีความสามารถในการ คิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) ความพึงพอใจของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา (สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต) หลังการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54, SD = 0.61)

อมรรัตน์ สิงห์โท และอรัญ ซุยกระเดื่อง (2564, น. 113-116) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 19 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 10 แผน 10 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 21 ข้อ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test dependent) ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.42/81.05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

สุจินฎา เจียดศรี และอัจฉริยา พรมท้าว (2564, น. 79-82) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านม่วง ปีการศึกษา 2563 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 7 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ 3) แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา จำนวน 32 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ (t-test) จากผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.21/80.66 2) ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

García-Carmona and Alonso (2021) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความตระหนักด้านการบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบในนักเรียนระดับประถมศึกษา งานวิจัยนี้ศึกษาผลของการใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ในการส่งเสริมความตระหนักเกี่ยวกับการบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบในนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศสเปน โมดูลการเรียนรู้เน้นปัญหาจริง เช่น การสูญเสียอาหาร บรรจุภัณฑ์ การเลือกสินค้า และผลกระทบต่อ

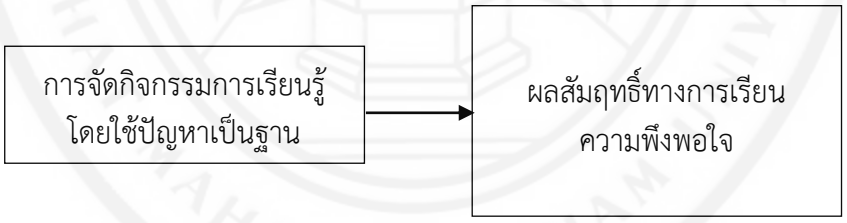
สิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิผู้บริโภค และพฤติกรรมการซื้ออย่างมีจริยธรรม นักเรียนมีความตระหนักเพิ่มขึ้นด้านความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อการผลิตและการบริโภค

Chen and Tsai (2022) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบูรณาการการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานกับการรู้เท่าทันผู้บริโภคเพื่อพัฒนาการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในเด็ก มุ่งศึกษาประสิทธิผลของการบูรณาการการรู้เท่าทันผู้บริโภคเข้ากับการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไต้หวัน การออกแบบการเรียนรู้มุ่งเน้นสถานการณ์ผู้บริโภคจริง เช่น การอ่านฉลากสินค้า มาตรฐานการผลิต และการประเมินโฆษณา ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะการตัดสินใจเชิงจริยธรรมดีขึ้น สามารถต้านทานการโน้มน้าวจากการตลาด และเข้าใจระบบการผลิตอย่างมีความรับผิดชอบได้ลึกซึ้งขึ้น กลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการเรียนแบบดั้งเดิม งานวิจัยชี้ให้เห็นว่า PBL เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา “ผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน” ตั้งแต่วัยเยาว์

Rahman and Malik (2024) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะด้านการบริโภคอย่างยั่งยืนผ่านการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานงานวิจัยนี้นำเสนอหลักสูตรที่ใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะด้านการบริโภคอย่างยั่งยืนในผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกิจกรรมได้ออกแบบให้เชื่อมโยงกับประเด็นจริง เช่น การผลิตในท้องถิ่น การค้าเป็นธรรม การรีไซเคิล และความยั่งยืนของสินค้า การทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานพัฒนาทักษะทางความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริโภค ความรับผิดชอบของผู้ผลิต และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ได้แก่ นักเรียนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคำตากล้านาแต้ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 10 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 175 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสันติสุข สระแก้ว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม ตามโรงเรียนที่กำหนด

ขั้นที่ 2 สุ่มนักเรียนมา 1 กลุ่มโดยวิธีจับสลาก พบว่า ได้นักเรียนของโรงเรียนบ้านสันติสุข สระแก้ว ตำบลนาแต้ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร

3.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ และผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผน 10 ชั่วโมง

3.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

3.3.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) คู่มือโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3.3.1.2 ศึกษาวิธีสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ และผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

3.3.1.3 กำหนดเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และจำนวนแผน ตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา/ชั่วโมง
1	บทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต (1)	1
2	บทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต (2)	1
3	การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ	1
4	บทบาทของผู้บริโภค (1)	1
5	บทบาทของผู้บริโภค (2)	1
6	การบริโภคอย่างรู้เท่าทัน	1
7	การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	1
8	การสร้างจิตสำนึกให้รู้คุณค่าของทรัพยากร (1)	1
9	การสร้างจิตสำนึกให้รู้คุณค่าของทรัพยากร (2)	1
10	การวางแผนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	1
รวมแผนการจัดการเรียนรู้		10

3.3.1.4 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ สาระสำคัญ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อ บันทึกหลังการสอน

3.3.1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามของเสนอแนะ

3.3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ดังนี้

1) นายธนิกพนธ์ เชื้อแก้ว วุฒิการศึกษา (ค.ม.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติการวิจัย

2) นายพิชิต ไขไพวัน วุฒิการศึกษา (ศษ.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแสนสุขสามัคคี ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) นายวัชรินทร์ ศรีสร้อย วุฒิการศึกษา (ค.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาแต้ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4) นายนิมิตร สุ่ยอุบล วุฒิการศึกษา (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองแสงดงอีบ่าง ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

5) นางภาวิพรรณ อินธิปีก วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ระดับความเหมาะสมแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ระดับความเหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับความเหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับความเหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับความเหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

3.3.1.7 นำเกณฑ์ที่ประเมิน ข้อ 3.3.1.6 มาใช้พิจารณาความเหมะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

4.51-5.00	หมายความว่า	มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด
3.15-4.50	หมายความว่า	มีระดับความเหมาะสมมาก
2.51-3.50	หมายความว่า	มีระดับความเหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	หมายความว่า	มีระดับความเหมาะสมน้อย
1.00-1.50	หมายความว่า	มีระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินต้องมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-5.00 ขึ้นไปถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ได้ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าระหว่าง 4.56-4.80 มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

3.3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3.2.1 ศึกษาหลักสูตรโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

3.3.2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3.2.3 กำหนดเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวนแบบทดสอบที่ออก และจำนวนแบบทดสอบที่ต้องการจริง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 กำหนดเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวนแบบทดสอบที่ออก และจำนวนแบบทดสอบที่ต้องการจริง

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนที่ออก	จำนวนที่ต้องการจริง
บทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต	อธิบายบทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิตได้	6	4
การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ	- บอกประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้	6	4
บทบาทของผู้บริโภค	- บอกบทบาทของผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจได้	6	4
การบริโภคอย่างรู้เท่าทัน	อธิบายพฤติกรรมของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันได้	6	4
การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน	บอกความหมายและความจำเป็นของทรัพยากรได้	6	4
รวม		30	20

เขียนแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ตามตารางที่ 3.2 ทั้งหมด 30 ข้อ ต้องการจริง 20 ข้อ

3.3.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามของเสนอแนะ

3.3.2.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแต่ละข้อใช้วัดความรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลปรากฏว่า ค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 ผ่านเกณฑ์ทั้ง 30 ข้อ

3.3.2.6 นำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์แล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เคยเรียนเนื้อหานี้มาแล้ว จำนวน 20 คน แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก แบบอิงเกณฑ์ โดยยึดเกณฑ์ค่าความยากตั้งแต่ 0.20–0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-1.00 ผลปรากฏว่า ค่าความยาก มีค่าตั้งแต่ 0.40-0.65 และค่าอำนาจจำแนก มีค่าตั้งแต่ 0.50-0.75

3.3.2.7 คัดเลือกข้อสอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าว จำนวน 20 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของโลเวท (Lovett) ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

3.3.2.8 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

3.3.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถาม โดยเลือกเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีความหมายดังนี้

5 คะแนนหมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
4 คะแนนหมายถึง มีความพึงพอใจมาก
3 คะแนนหมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
2 คะแนนหมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
1 คะแนนหมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.3.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามของเสนอแนะ

3.3.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 5 คนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามความพึงพอใจโดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

จากนั้นนำไปคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยยึดเกณฑ์ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลปรากฏว่า ค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 จึงนำไปใช้ทั้ง 10 ข้อ

3.3.3.4 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group pretest-posttest Design) (อรัญ ชุยกระเดื่อง, 2557, น. 34) ใช้สูตรต่อไปนี้

O_{pre}	X	O_{post}

เมื่อ X แทน ตัวแปรสาเหตุที่จัดกระทำ (Treatment)
O_{pre} แทน ผลการทดสอบก่อนทดลอง
O_{post} แทน ผลการทดสอบหลังทดลอง

3.4.2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2.1 นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อขอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นกลุ่มทดลองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ และผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

3.4.2.2 ทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ 20 ข้อ แล้วตรวจสอบแบบทดสอบและเก็บคะแนนไว้

3.4.2.3 ทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ และผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง

3.4.2.4 ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดียวกับก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ

3.4.2.5 ทำการวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สูตร E_1 และ E_2

3.5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบที (t–test Dependent)

3.5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐานแล้วเทียบกับเกณฑ์

ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.6.1.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง Index of Item Objective Congruence (IOC) (สมนึก ภัททิยธนี, 2548)

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3\text{-}1)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.6.1.2 หาค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบรายข้อ ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553, น. 110)

$$P = \frac{R}{N} \quad (3\text{-}2)$$

เมื่อ P แทน ระดับความยากของข้อสอบ

R แทน จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

3.6.1.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบจากสูตร (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 44)

$$B = \frac{f_p}{n_p} - \frac{f_f}{n_f} \quad (3\text{-}3)$$

เมื่อ f_p แทน จำนวนคนในกลุ่มผ่านตอบถูก

f_f แทน จำนวนคนในกลุ่มไม่ผ่านตอบถูก

n_p แทน จำนวนคนในกลุ่มผ่าน

n_f แทน จำนวนคนในกลุ่มไม่ผ่าน

3.6.1.4 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบวัดการอยู่อย่างพอเพียงจากสูตร (สมนึก ภัททิยธนี, 2551, น. 199)

$$r = \frac{H - L}{n} \quad (3\text{-}4)$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

H แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

L แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

n แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

3.6.1.5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตรของโลเวท (Lovett) (สมนึก ภัททิยธนี และคณะ, 2546, น. 89) ดังนี้

$$r_{cc} = 1 - \frac{k\sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1)\sum (X_i - C)^2} \quad (3\text{-}5)$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
K แทน จำนวนข้อสอบ
X_i แทน คะแนนของแต่ละคน
C แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

3.6.2 สถิติเบื้องต้น

3.6.2.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้ (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 69)

$$P = \frac{f}{N} \times 100 \quad (3\text{-}7)$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 70)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3\text{-}8)$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน แทน ค่าเฉลี่ย
$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

3.6.2.3 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณโดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 104-106)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X^2)}{N(N-1)}} \quad (3\text{-}9)$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$ แทน ผลรวมคะแนนแต่ละตัวอย่างยกกำลังสอง
N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.6.3.1 ทดสอบค่าเฉลี่ยประชากรหนึ่งกลุ่ม (ทดสอบก่อน-หลัง) ใช้สถิติทดสอบที (t-test Dependent) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553, น. 176-178) โดยมีสูตร ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - \sum D^2}{N-1}}} \qquad (3\text{-}10)$$

$$df = N - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติจากการแจกแจงแบบที (t–distribution)

D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N แทน จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน

$\sum D$ แทน ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

3.6.3.2 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100 \qquad (3\text{-}11)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้จากคะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยร้อยละ 80

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรมในการเรียนรู้

A แทน คะแนนเต็มของกิจกรรมทุกกิจกรรมรวมกัน

$$E_2 = \frac{\sum F}{\frac{N}{B}} \times 100 \qquad (3\text{-}12)$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียนได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยร้อยละ 80

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัยข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	คะแนนรวม
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
df.	แทน	จำนวนค่าอิสระ ที่การวิเคราะห์ทางสถิตินำไปใช้ในการประมาณค่าตัวแปร
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าเปรียบเทียบค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัยข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน รวม 10 ชั่วโมง แต่ละแผนประกอบด้วย สาระสำคัญ มาตรฐานตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสมและประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการประเมินชิ้นงานและประเมินพฤติกรรมการเรียน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการ	N	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	17	280	224.12	19.33	80.04
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	17	20	16.35	1.00	81.76

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 80.04 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 81.76 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1/E_2) สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

ก่อนการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูล พบว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ (ผลต่างคะแนนหลังเรียนและก่อนเรียน (D) (S.W. = .932, Sig. = .237) จึงทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test Dependent) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

การทดสอบ	N	$\overline{X}$	S.D.	Df	t	sig
ก่อนเรียน	17	13.65	1.27	16	13.14	.000
หลังเรียน	17	16.35	1.00			

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ข้อ	รายการ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนรู้สึกชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความสนใจ	4.53	0.62	มากที่สุด
2	นักเรียนรู้สึกพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล	4.41	0.71	มาก
3	นักเรียนรู้สึกพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปราย	4.65	0.49	มากที่สุด
4	ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.76	0.44	มากที่สุด
5	นักเรียนรู้สึกพอใจผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรง	4.29	0.69	มาก
6	นักเรียนรู้สึกชอบกิจกรรมการระดมสมอง เพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ	4.82	0.39	มากที่สุด
7	นักเรียนชอบกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน	4.47	0.62	มาก
8	นักเรียนรู้สึกพอใจต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนแต่ละคนสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยมีการนำเสนอกันภายในกลุ่ม	4.59	0.51	มากที่สุด
9	นักเรียนรู้สึกพอใจต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างองค์ความรู้และเลือกวิธีที่จะนำเสนอสู่ภายนอก	4.88	0.33	มากที่สุด
10	นักเรียนรู้สึกพอใจต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำองค์ความรู้ที่ได้ไปนำเสนอตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้	4.71	0.47	มากที่สุด
รวม		4.61	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.61, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 7 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 9 นักเรียนรู้สึกพอใจต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างองค์ความรู้และเลือกวิธีที่จะนำเสนอสู่ภายนอก ($\overline{X}$ = 4.88, S.D. = 0.33) รองลงมา ข้อ 6 นักเรียนรู้สึกชอบกิจกรรมการระดมสมอง เพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ ($\overline{X}$ = 4.82, S.D. = 0.39) และข้อ 4 ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ($\overline{X}$ = 4.76, S.D. = 0.44) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 7 นักเรียนชอบกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน ($\overline{X}$ = 4.47, S.D. = 0.62) รองลงมา ข้อ 2 นักเรียนรู้สึกพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.71) และข้อ 5 นักเรียนรู้สึกพอใจผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรง ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 80.04/81.76 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

5.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5.1.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน เท่ากับ 80.04/81.76 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Problem-Based Learning (PBL) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเผชิญสถานการณ์ปัญหาที่ใกล้ตัว และเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ค้นคว้า และสังเคราะห์ความรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการตามขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การกำหนดปัญหา การทำความเข้าใจปัญหา การศึกษาค้นคว้า การสังเคราะห์ความรู้ การสรุป และการนำเสนอ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมานี้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ทำให้คะแนนระหว่างเรียน (E_1) อยู่ในระดับสูง และเมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึกจากการลงมือปฏิบัติจริง จึงส่งผลให้ คะแนนหลังเรียน (E_2) สูงกว่า E_1 เล็กน้อย สะท้อนให้เห็นถึงการเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

นอกจากนั้น ผลการวิจัยในครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ที่มองว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองจากประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์ปัญหา และสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น งานวิจัยของ ธิติมา ธาระพันธ์ และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2567, น. 148-158) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐานสาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพ 85.73/87.17 งานวิจัยของ จันทร์เพ็ญ วันทอง และอรัญ ซุยกระเดื่อง (2566, น. 118-124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องเศรษฐศาสตร์ ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภคมีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.15/82.16 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ สิงห์โท และอรัญ ซุยกระเดื่อง (2564, น. 113-116) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.42/81.05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และงานวิจัยของ สุจินฎา เจียดศรี และอัจฉริยา พรมท้าว (2564, น. 79-82) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.21/80.66

5.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ เนื่องจากสถานการณ์ปัญหาที่ใช้มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและต้องการค้นหาคำตอบ นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีการแบ่งกลุ่มการทำงานที่คละความสามารถ ช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฝึกการคิดวิเคราะห์ และร่วมกันแก้ปัญหา ส่งผลให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งกระบวนการสังเคราะห์และการนำเสนอผลงานยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบความรู้และจดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น ดังนั้น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ยังส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิติมา ธาระพันธ์ และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2567, น. 148-158) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐานสาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย จันทร์เพ็ญ วันทอง และอรัญ ซุยกระเดื่อง (2566, น. 118-124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ สิงห์โท และอรัญ ซุยกระเดื่อง (2564, น. 113-116) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยสุจินฎา เจียดศรี และอัจฉริยา พรมท้าว (2564, น. 79-82) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.61, S.D. = 0.53) ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ เช่น การระดมสมอง การอภิปราย การทำงานกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีคุณค่าและมีบทบาทในการเรียนรู้ของตนเอง โดยเฉพาะกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้และเลือกวิธีการนำเสนอผลงานด้วยตนเอง มีระดับความพึงพอใจสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนชื่นชอบการเรียนรู้ที่ให้อิสระทางความคิดและการแสดงออก สอดคล้องกับงานวิจัยของธิติมา ธาระพันธ์ และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2567, น.148-158) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐานสาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ สิงห์โท และอรัญ ซุยกระเดื่อง (2564, น. 113-116) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ครูผู้สอนควรออกแบบสถานการณ์ปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทชีวิตจริงของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

5.3.1.2 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครบทุกขั้นตอนของกระบวนการ PBL โดยเฉพาะขั้นการสังเคราะห์ความรู้และการนำเสนอผลงาน ซึ่งเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึก

5.3.1.3 ครูควรมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยใช้คำถามกระตุ้นการคิดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

5.3.1.4 ควรเตรียมสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือวัดผลให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม เพื่อรักษาระดับประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยใช้การเปรียบเทียบสองกลุ่ม ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มปกติ

5.3.2.2 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้มีจำนวนมากขึ้น หรือศึกษาหลายบริบทโรงเรียน เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและการอ้างอิงผล

5.3.2.3 ควรศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือทักษะการทำงานเป็นทีม

5.3.2.4 ควรศึกษาผลระยะยาวของการเรียนรู้ เช่น ความคงทนของความรู้ หรือการนำไปใช้ในชีวิตจริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนก จันทร์ทอง. (2564). *การพัฒนาทักษะการคิดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา ส32104 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ด้วยกระบวนการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) และวิธีการแบบเปิด (Open Approach) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิค.

กรมวิชาการ. (2545). *แนวการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กฤษฎา สีเนหะ และอรัญ ซุยกระเดื่อง. (2567). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตและผู้บริโภค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,* 18(1), 116–124.

กวิยา เนาวประทีป. (2553). *ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2536). *การพัฒนาประสิทธิภาพการสอน.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แก้วสุภางค์ แสนทอง, เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม และกนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 17(3), 129–142.

จริยา กล้าหาญ, ไพศาล หวังพานิช และสงวนพงศ์ ชวนชม. (2563). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเศรษฐศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 14(3), 117–125.

จันทร์เพ็ญ วันทอง และอรัญ ซุยกระเดื่อง. (2567). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 18(1), 116–124.

จุฑามาศ กุลศรีโล, สุรกานต์ จังหาร และประยงค์ หัตถพรหม. (2565). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับสื่อประสมเรื่องประโยคเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 16(3), 38–47.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2531). ชุดการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิช.

ซาฟีนา หลักแหล่ง. (2552). *การพัฒนาทักษะการคิดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ฐาปนี สิทธิเลิศ. (2560). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้สะเต็มศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมงฟอร์ดวิทยาลัยแผนกประถม จังหวัดเชียงใหม่.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทิพย์ประภา จันดี. (2557). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิศนา แขมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 13).* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 17).* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธิติมา ธาระพันธ์ และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ. (2567). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐานสาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 18(2), 148–158.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7).* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปราณี หีบแก้ว. (2552). *การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปริญญา จเรรัชน์ และคณะ. (2546). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ผกามาศ สงวนไทร. (2546). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พลพิศิษฐ์ ตาละชอน. (2562). *การศึกษาการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมยางสีสุราช.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัชรวรินทร์ เลี้ยงนวล. (2556). *ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พิศาล เครือลิต. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ภณิดา ชัยปัญญา. (2541). *ความพึงพอใจในการทำงาน: แนวคิดและทฤษฎี.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภพ เลาหไพบูลย์. (2542). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3).* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพาณิช.

มัญชสุ เลานอก. (2565). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มัทนา ปั้นม่วง. (2536). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เมธาวลัย จันทะหงส์ ประภัสสร ปรีเอี่ยม และอรัญ ซุยกระเดื่อง. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ วิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 8(2), 327–340.

ยงยุทธ เกษสาคร. (2544). *การบริหารเชิงพฤติกรรม.* กรุงเทพฯ: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.

ยุภารัตน์ พืชสิงห์ และกัญญารัตน์ โคจร. (2565). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 16(1), 170–125.

โรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว. (2566). *รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประจำปีการศึกษา 2566*. สกลนคร: โรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว.

ฤดีรัตน์ แป้งหอม. (2558). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัชพร แย้มยิ้ม. (2564). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบสอบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัชรา เล่าเรียนดี. (2547). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัฒนา รัตนาพรหม. (2558). *การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน: แนวคิดและการประยุกต์ใช้.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* กรุงเทพฯ: แอลทีเพรส.

วัลลี สัตยาศัย. (2547). *การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก: หลักการและกระบวนการ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิการดา จักรอิศราพงษ์. (2553). *การจัดทำแผนการเรียนรู้ในยุคปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.

วฤทธิ์ สารฤทธิคาม. (2548). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภมาส แสนโคก และอุฤทธิ์ เจริญอินทร์. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับบทเรียนบนเว็บเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงคำนวณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 16(2), 156–170.

ศุภิสรา โททอง. (2547). *ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.). (2565). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2565*. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.).

สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2548). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2549). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สาริญา และสุม. (2560). *ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา ทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2562 (Education in Thailand 2019).* กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580).* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดทำหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำลี รักสุทธี. (2553). *คู่มือการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

สิรินดา ครุธคำ และฐิติวรดา พลเยี่ยม. (2565). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ โดยการใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 16(2), 99–113.

สิริยากร ชาวนาฮี และกัญญารัตน์ โคจร. (2564). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 15(2), 210–218.

สุกานดา สาลี่. (2555). *ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). *วิธีสอนสู่ศตวรรษที่ 21: เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2563). *วิธีสอนสู่ศตวรรษที่ 21: เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง.

สุจินฎา เจียดศรี และอัจฉริยา พรมท้าว. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 18(3), 93–103.

สุวรรณโณ ยอดเทพ. (2562). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอนแบบการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5 Es.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สุวิทย์ มูลคำ. (2549). *กลยุทธ์การสอนคิดสร้างสรรค์.* กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

อนิชวัง แก้วจำนงค์. (2552). *แรงจูงใจกับพฤติกรรมการทำงาน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อมรรัตน์ สิงห์โท และอรัญ ซุยกระเดื่อง. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 15(2), 113–124.

อรมนัส วงศ์ไทย. (2562). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อรัญ ซุยกระเดื่อง. (2557). *สถิติเพื่อการวิจัย.* มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). *หลักการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อาภรณ์ แสงรัศมี. (2543). *การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน: แนวคิด หลักการ และกระบวนการ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาภา ถนัดช่าง. (2534). *การพัฒนาการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพศาล วรคำ. (2554). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 9). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

ไพศาล สุวรรณน้อย. (2557). *การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning).* ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

Akcay, B. (2009). Problem-Based Learning in Science Education. *Journal of Turkish Science Education,* 6(1), 26–36.

Alderfer, C. P. (1969). An Empirical Test of a New Theory of Human Needs. *Organizational Behavior and Human Performance*, 4(2), 142–175.

Barrett, T. (2010). The Problem-Based Learning Process as Finding and Being in Flow. *Innovations in Education and Teaching International*, 47(2), 165–174.

Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals*. Handbook 1: Cognitive Domain. New York: David McKay.

Bloom, B. S. (1982). *Human Characteristics and School Learning.* New York: McGraw-Hill.

Chen, L., & Tsai, Y. (2022). Integrating PBL and Consumer Literacy to Enhance Ethical Decision-Making in Children. *International Journal of Consumer Studies*, 46(3), 744–760.

García-Carmona, A., & Alonso, M. (2021). Problem-Based Learning to Promote Responsible Consumption Awareness among Primary School Students. *Journal of Environmental Education Research*, 27(4), 512–529.

Rahman, K., & Malik, S. (2024). Developing Sustainable Consumption Competencies through Problem-Based Learning in Basic Education. *Sustainability Education Journal*, 18(2), 95–110.

Vroom, V. H. (1990). *Work and Motivation*. San Francisco: Jossey-Bass.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม **รหัสวิชา ส 16101**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน **เวลาเรียน 10 ชั่วโมง**
เรื่องบทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต (1) **เวลาเรียน 1 ชั่วโมง**
ครูผู้สอน นายธีระวัฒน์ กองวงค์ **ภาคเรียนที่ 2/2567**
สอนวันที่ .....เดือน ..... พ.ศ ชั้น ชั่วโมงที่

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ผู้ผลิตที่มีคุณภาพย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการผลิต และคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด ส 3.1 ป.6/1 อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (K-P-A)

1. บอกบทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพได้ (K)
2. วิเคราะห์บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพได้ (P)
3. ตระหนักและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพได้ (A)

4. สาระการเรียนรู้

1. บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ เช่น คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบต่อสังคม วางแผนก่อนเริ่มลงมือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อลดความผิดพลาดและการสูญเสีย

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

(✓) การสื่อสาร (✓) การคิด ( ) การแก้ปัญหา (✓) ทักษะชีวิต () การใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

( ) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (✓) ซื่อสัตย์สุจริต (✓) มีวินัย
( ) ใฝ่เรียนรู้ (✓) อยู่อย่างพอเพียง ( ) มุ่งมั่นในการทำงาน
( ) รักความเป็นไทย ( ) มีจิตสาธารณะ

7. กิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL)

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาและทำความเข้าใจกับปัญหา

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ พร้อมกับให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา

1. ยกตัวอย่างสถานการณ์ เกี่ยวกับการผลิตสินค้าในชีวิตประจำวัน โดยนำแปรงลบกระดาน สมุด หนังสือ ยางลบ ไม้บรรทัด มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า สิ่งเหล่านี้นำมาจากไหน ทำอย่างไรเราจึงจะได้สิ่งเหล่านี้มา

2. ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดนักเรียน

- สิ่งของที่นักเรียนใช้อยู่ทุกวันส่วนใหญ่ผลิตมาจากอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา

- หากนักเรียนเป็นผู้ผลิตสินค้าดังกล่าว ทำอย่างไรจึงสามารถผลิตสินค้าเหล่านี้ให้มีคุณภาพได้ โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

- ผู้ผลิตที่มีคุณภาพจะต้องคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ศึกษาความรู้ จากหนังสือเรียน ดังนี้

- คู่ที่ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต

- คู่ที่ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพจากหนังสือเรียนสังคมศึกษา, สื่อออนไลน์,เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง,วีดีโอ

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้

1. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันอธิบายความรู้ตามที่คู่ของตนรับผิดชอบในการศึกษาให้สมาชิกอีกคู่หนึ่งภายในกลุ่มฟัง

2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มผลัดกันซักถามข้อสงสัย จนมีความเข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อสรุปที่ร่วมกันสังเคราะห์มาสร้างองค์ความรู้ใหม่โดยการสรุปผลลงในใบงานที่ 1.1 เรื่องผู้ผลิตในชุมชน โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน

ตัวแทนกลุ่มนำเสนอใบงานที่ 1.1 หน้าชั้นเรียน และให้ตัวแทนกลุ่มอื่นช่วยกันเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้อง

8. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6
2. แปรงลบกระดาน สมุด หนังสือ ยางลบ ไม้บรรทัด
3. ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ผู้ผลิตในชุมชน
4. www.google.com
5. https://www.youtube.com/watch?v=b2OqlYoff4w
6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

9. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล / จุดประสงค์	วิธีการวัดผล	เครื่องมือวัดผล	เกณฑ์การประเมิน
1. บอกบทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพได้ (K)	ตรวจใบงานที่ 1.1 เรื่อง ผู้ผลิตในชุมชน	แบบประเมินใบงานที่ 1.1 เรื่อง ผู้ผลิตในชุมชน	ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์
2. วิเคราะห์บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพได้ (P)	สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ประเมินผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป
3. ตระหนักและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพได้ (A)	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ประเมินผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป

บันทึกผลหลังกระบวนการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (เก่ง ดี มีสุข)

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ .....ผู้สอน

(นายธีระวัฒน์ กองวงค์)

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

บันทึกข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายสำราญ พรมวัง)

ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ผู้ผลิตในชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพสินค้าในชุมชนที่ผู้ผลิตมีคุณภาพ แล้วตอบคำถาม

ชื่อสินค้า.....

คำถาม

1. นักเรียนคิดว่า สินค้านี้มีคุณภาพดีอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่า ผู้ผลิตสินค้านี้มีคุณธรรมอย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ 1.1 เรื่อง ผู้ผลิตในชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพสินค้าในชุมชนที่ผู้ผลิตมีคุณภาพ แล้วตอบคำถาม

ชื่อสินค้า ผ้าครามสกลนคร

คำถาม

1.นักเรียนคิดว่า สินค้านี้มีคุณภาพดีอย่างไร จงอธิบาย

.....ผ้าครามสกลนครมีคุณภาพหลากหลาย เช่น เช่น เนื้อผ้าเบาบาง ใส่สบาย ป้องกันรังสี UV, ยับยั้งแบคทีเรีย, กันน้ำ, และสีครามที่ติดทน ไม่ตก นอกจากนี้ ผ้าครามยังเป็นที่นิยมเนื่องจากเป็นภูมิปัญญาของชุมชน และมีลวดลายที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ .....

.....

2.นักเรียนคิดว่า ผู้ผลิตสินค้านี้มีคุณธรรมอย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่างประกอบ

.....มีความซื่อสัตย์ต่อกระบวนการผลิตที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติจากต้นครามตามภูมิปัญญาพื้นบ้าน นอกจากนี้ พวกเขายังมีคุณธรรมด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้วยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ...

แบบประเมินใบงาน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		2	1	0
1	ความสอดคล้องกับจุดประสงค์			
2	ความสอดคล้องของเนื้อหา			
3	ความถูกต้องของเนื้อหา			
4	ความตรงต่อเวลา			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	2	1	0
1. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกประเด็น	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางประเด็น	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
2. ความสอดคล้องของเนื้อหา	ผลงานสอดคล้องกับเนื้อหาทุกประเด็น	ผลงานสอดคล้องกับเนื้อหาบางประเด็น	ผลงานไม่สอดคล้องกับเนื้อหา
3. ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วน	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
4. ความตรงต่อเวลา	ส่งใบงานภายในเวลาที่กำหนด	ส่งใบงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด 1 วัน	ส่งใบงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด 3 วันขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7 – 8	ดีมาก
5 – 6	ดี
3 – 4	พอใช้
ต่ำกว่า 3	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง :ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ที่	ชื่อ-สกุลของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเสียสละ				การรับฟังความคิดเห็น				การแสดงความคิดเห็น				การตรงต่อเวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
ต่ำกว่า 9	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง :ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. ซื่อสัตย์สุจริต	1.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	1.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	1.3 ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้านความซื่อสัตย์				
2. มีวินัย	2.1 รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย				
	2.2 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ				
3. อยู่อย่างพอเพียง	3.1 ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด				
	3.2 ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า				
	3.3 ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
21 – 24	ดีมาก
17 – 20	ดี
13 – 16	พอใช้
ต่ำกว่า 13	ปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

<u>คำชี้แจง</u> : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน			รวมคะแนน	พฤติกรรมรายบุคคล
		ความสามารถในการสื่อสาร	ความสามารถในการคิด	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						

หมายเหตุ ในแต่ละช่องสมรรถนะให้ใส่คะแนนระดับคุณภาพ ได้แก่

ดีมาก = 3 คะแนน ดี = 2 คะแนน พอใช้ = 1 คะแนน ปรับปรุง = 0 คะแนน

สรุปผลการประเมิน

ดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ..... ดี คิดเป็นร้อยละ.....

พอใช้ คิดเป็นร้อยละ..... ปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ.....

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน

(นายธีระวัฒน์ กองวงค์)

ตำแหน่งครูผู้สอน

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

ชื่องานวิจัย : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง : โปรดแสดงความคิดเห็นต่อแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยการทำเครื่องหมาย (✓) ลงช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป โดยกำหนดให้ความหมายเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สาระสำคัญ มีความเชื่อมโยงกัน					
2	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด					
3	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้					
4	ความครบถ้วนของทักษะ / กระบวนการกับตัวชี้วัด					
5	ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปัญหาเป็นฐาน ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน					
6	สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
7	วิธีการประเมิน เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกัน					
8	เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					
9	เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม					
10	แผนการจัดการเรียนรู้นี้สามารถนำไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้จริง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

ตารางที่ ข.1 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ของแผนที่ 1-2

ข้อที่	รายการประเมิน	แผนที่ 1			แผนที่ 2		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สาระสำคัญ มีความเชื่อมโยงกัน	4.56	0.53	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4.58	0.51	มากที่สุด	4.62	0.48	มากที่สุด
3	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้	4.54	0.53	มากที่สุด	4.58	0.50	มากที่สุด
4	ความครบถ้วนของทักษะ/กระบวนการกับตัวชี้วัด	4.56	0.51	มากที่สุด	4.60	0.48	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.58	0.53	มากที่สุด	4.62	0.50	มากที่สุด
6	สื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.54	0.51	มากที่สุด	4.58	0.48	มากที่สุด
7	วิธีการประเมิน เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกัน	4.56	0.53	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด
8	เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.58	0.51	มากที่สุด	4.62	0.48	มากที่สุด
9	เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม	4.54	0.53	มากที่สุด	4.58	0.50	มากที่สุด
10	แผนการจัดการเรียนรู้นี้สามารถนำไปจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนได้จริง	4.56	0.51	มากที่สุด	4.60	0.48	มากที่สุด
รวม		4.56	0.52	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ ข.2 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ของแผนที่ 3-4

ข้อที่	รายการประเมิน	แผนที่ 3			แผนที่ 4		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สาระสำคัญ มีความเชื่อมโยงกัน	4.64	0.49	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4.66	0.47	มากที่สุด	4.70	0.45	มากที่สุด
3	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้	4.62	0.49	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด
4	ความครบถ้วนของทักษะ/กระบวนการกับตัวชี้วัด	4.64	0.47	มากที่สุด	4.68	0.45	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.66	0.49	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
6	สื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.62	0.47	มากที่สุด	4.66	0.45	มากที่สุด
7	วิธีการประเมิน เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกัน	4.64	0.49	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด
8	เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.66	0.47	มากที่สุด	4.70	0.45	มากที่สุด
9	เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม	4.62	0.49	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด
10	แผนการจัดการเรียนรู้นี้สามารถนำไปจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนได้จริง	4.64	0.47	มากที่สุด	4.68	0.45	มากที่สุด
รวม		4.64	0.48	มากที่สุด	4.68	0.46	มากที่สุด

ตารางที่ ข.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ของแผนที่ 5-6

ข้อที่	รายการประเมิน	แผนที่ 5			แผนที่ 6		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สาระสำคัญ มีความเชื่อมโยงกัน	4.70	0.46	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4.72	0.44	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
3	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้	4.68	0.46	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด
4	ความครบถ้วนของทักษะ/กระบวนการกับตัวชี้วัด	4.70	0.44	มากที่สุด	4.73	0.43	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.72	0.46	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
6	สื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.68	0.44	มากที่สุด	4.71	0.43	มากที่สุด
7	วิธีการประเมิน เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกัน	4.70	0.46	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
8	เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.72	0.44	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
9	เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม	4.68	0.46	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด
10	แผนการจัดการเรียนรู้นี้สามารถนำไปจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนได้จริง	4.70	0.44	มากที่สุด	4.73	0.43	มากที่สุด
รวม		4.70	0.45	0.52	4.73	0.44	มากที่สุด

ตารางที่ ข.4 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ของแผนที่ 7-8

ข้อที่	รายการประเมิน	แผนที่ 7			แผนที่ 8		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สาระสำคัญ มีความเชื่อมโยงกัน	4.75	0.44	มากที่สุด	4.77	0.43	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4.77	0.42	มากที่สุด	4.79	0.41	มากที่สุด
3	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้	4.73	0.44	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
4	ความครบถ้วนของทักษะ/กระบวนการกับตัวชี้วัด	4.75	0.42	มากที่สุด	4.77	0.41	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.77	0.44	มากที่สุด	4.79	0.43	มากที่สุด
6	สื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.73	0.42	มากที่สุด	4.75	0.41	มากที่สุด
7	วิธีการประเมิน เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกัน	4.75	0.44	มากที่สุด	4.77	0.43	มากที่สุด
8	เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.77	0.42	มากที่สุด	4.79	0.41	มากที่สุด
9	เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม	4.73	0.44	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
10	แผนการจัดการเรียนรู้นี้สามารถนำไปจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนได้จริง	4.75	0.42	มากที่สุด	4.77	0.41	มากที่สุด
รวม		4.75	0.43	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด

ตารางที่ ข.5 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ของแผนที่ 9-10

ข้อที่	รายการประเมิน	แผนที่ 9			แผนที่ 10		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สาระสำคัญ มีความเชื่อมโยงกัน	4.79	0.42	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4.81	0.40	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด
3	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้	4.77	0.42	มากที่สุด	4.78	0.40	มากที่สุด
4	ความครบถ้วนของทักษะ/กระบวนการกับตัวชี้วัด	4.79	0.40	มากที่สุด	4.80	0.38	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.81	0.42	มากที่สุด	4.82	0.40	มากที่สุด
6	สื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.77	0.40	มากที่สุด	4.78	0.38	มากที่สุด
7	วิธีการประเมิน เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกัน	4.79	0.42	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
8	เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.81	0.40	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด
9	เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม	4.77	0.42	มากที่สุด	4.78	0.40	มากที่สุด
10	แผนการจัดการเรียนรู้นี้สามารถนำไปจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนได้จริง	4.79	0.40	มากที่สุด	4.80	0.38	มากที่สุด
รวม		4.79	0.41	มากที่สุด	4.80	0.39	มากที่สุด

ตารางที่ ข.6 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบทดสอบวัดทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	IOC	แปลผล	ข้อที่	IOC	แปลผล
1	1.00	ใช้ได้	16	1.00	ใช้ได้
2	1.00	ใช้ได้	17	1.00	ใช้ได้
3	0.80	ใช้ได้	18	0.80	ใช้ได้
4	1.00	ใช้ได้	19	1.00	ใช้ได้
5	0.80	ใช้ได้	20	1.00	ใช้ได้
6	1.00	ใช้ได้	21	1.00	ใช้ได้
7	1.00	ใช้ได้	22	1.00	ใช้ได้
8	1.00	ใช้ได้	23	1.00	ใช้ได้
9	1.00	ใช้ได้	24	1.00	ใช้ได้
10	1.00	ใช้ได้	25	1.00	ใช้ได้
11	0.80	ใช้ได้	26	1.00	ใช้ได้
12	1.00	ใช้ได้	27	1.00	ใช้ได้
13	1.00	ใช้ได้	28	1.00	ใช้ได้
14	0.80	ใช้ได้	29	1.00	ใช้ได้
15	1.00	ใช้ได้	30	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ข.7 การวิเคราะห์ ค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	P	B	ข้อที่	P	B
1	0.65	0.60	11	0.45	0.65
2	0.65	0.60	12	0.40	0.75
3	0.60	0.55	13	0.65	0.60
4	0.60	0.55	14	0.40	0.75
5	0.55	0.65	15	0.40	0.70
6	0.55	0.65	16	0.40	0.70
7	0.50	0.70	17	0.40	0.60
8	0.50	0.70	18	0.40	0.60
9	0.50	0.50	19	0.40	0.50
10	0.45	0.55	20	0.40	0.50

ค่าความยาก (P) มีค่าระหว่าง 0.40-0.65

ค่าอำนาจจำแนก (B) มีค่าระหว่าง 0.50-0.75

และค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธี Lovett มีค่าเท่ากับ 0.96

ตารางที่ ข.8 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อที่	IOC	แปลผล
1	1.00	ใช้ได้
2	1.00	ใช้ได้
3	1.00	ใช้ได้
4	1.00	ใช้ได้
5	1.00	ใช้ได้
6	1.00	ใช้ได้
7	1.00	ใช้ได้
8	1.00	ใช้ได้
9	1.00	ใช้ได้
10	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ ค.1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ จากใบงานและพฤติกรรมการเรียนระหว่างเรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1–3

เลขที่	แผนที่ 1		แผนที่ 2		แผนที่ 3	
	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)
1	6	16	5	16	6	17
2	6	17	5	17	6	17
3	6	16	5	17	6	17
4	5	16	5	17	5	17
5	5	16	5	16	5	17
6	5	15	5	16	5	17
7	7	17	6	17	7	17
8	7	17	6	17	7	17
9	7	16	6	17	7	16
10	8	17	7	17	8	17
11	8	17	7	17	8	16
12	7	15	6	16	7	16
13	7	17	7	17	7	17
14	7	17	6	17	7	17
15	6	16	5	17	6	17
16	6	16	5	17	6	16
17	6	17	5	17	6	17

ตารางที่ ค.2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ จากใบงานและพฤติกรรมการเรียนระหว่างเรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4–6

เลขที่	แผนที่ 4		แผนที่ 5		แผนที่ 6	
	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)
1	6	17	5	17	6	16
2	6	17	6	16	6	17
3	6	16	5	17	6	17
4	6	18	5	18	5	17
5	6	16	5	17	6	16
6	5	16	5	16	5	17
7	7	17	6	17	7	17
8	7	17	6	17	7	17
9	7	16	6	17	6	17
10	8	17	6	18	8	16
11	8	16	7	18	8	16
12	6	17	6	17	8	15
13	7	17	7	17	7	17
14	8	17	6	18	6	18
15	6	16	5	17	6	17
16	6	16	5	17	5	17
17	7	16	6	16	6	17

ตารางที่ ค.3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ จากใบงานและพฤติกรรมการเรียนระหว่างเรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7–10

เลขที่	แผนที่ 7		แผนที่ 8		แผนที่ 9	
	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)
1	6+16	16	5+17	15	6+16	15
2	6+17	17	5+17	16	5+17	14
3	6+16	15	5+17	14	6+17	15
4	6+17	16	6+17	18	6+17	16
5	5+16	14	4+17	15	5+16	13
6	5+16	12	5+16	13	6+16	14
7	7+17	16	5+18	17	6+17	17
8	7+17	17	7+17	18	7+17	17
9	6+17	16	6+17	18	7+16	17
10	8+17	18	7+18	19	8+17	19
11	7+17	19	6+18	19	8+16	18
12	7+17	18	6+17	16	8+16	19
13	7+17	17	7+16	17	8+16	18
14	8+16	18	6+18	18	8+16	17
15	6+16	15	6+16	15	7+16	16
16	6+16	15	5+17	14	6+16	15
17	7+16	17	5+17	13	6+17	17

ตารางที่ ค.4 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ จากใบงานและพฤติกรรมการเรียนระหว่างเรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

เลขที่	แผนที่ 10	
	ชิ้นงาน (8 คะแนน)	พฤติกรรม (20 คะแนน)
1	5+16	16
2	5+16	15
3	6+16	15
4	6+16	16
5	5+16	15
6	5+15	14
7	6+16	15
8	7+16	16
9	7+16	17
10	7+17	18
11	7+17	19
12	7+16	18
13	7+16	18
14	7+16	17
15	6+16	16
16	6+15	14
17	6+17	15
คะแนนเต็ม	280	
คะแนนรวม	3810	
ร้อยละ	80.04	
ค่าเฉลี่ย	224.12	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	19.33	

ตารางที่ ค.5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)
1	12	15
2	13	16
3	13	16
4	12	16
5	12	16
6	12	15
7	14	16
8	14	16
9	15	17
10	15	17
11	15	17
12	14	18
13	15	18
14	16	18
15	14	15
16	13	16
17	13	16
รวม	232	278
$\bar{X}$	13.65	16.35
S.D.	1.27	1.00
ร้อยละ	80.04	81.76

ตารางที่ ค 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ข้อ	รายการ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนรู้สึกชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความสนใจ	4.53	0.62	มากที่สุด
2	นักเรียนรู้สึกพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล	4.41	0.71	มาก
3	นักเรียนรู้สึกพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปราย	4.65	0.49	มากที่สุด
4	ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.76	0.44	มากที่สุด
5	นักเรียนรู้สึกพอใจผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรง	4.29	0.69	มาก
6	นักเรียนรู้สึกชอบกิจกรรมการระดมสมอง เพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ	4.82	0.39	มากที่สุด
7	นักเรียนชอบกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน	4.47	0.62	มาก
8	นักเรียนรู้สึกพอใจต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนแต่ละคนสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยมีการนำเสนอกันภายในกลุ่ม	4.59	0.51	มากที่สุด
9	นักเรียนรู้สึกพอใจต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างองค์ความรู้และเลือกวิธีที่จะนำเสนอสู่ภายนอก	4.88	0.33	มากที่สุด
10	นักเรียนรู้สึกพอใจต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำองค์ความรู้ที่ได้ไปนำเสนอตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้	4.71	0.47	มากที่สุด
รวม		4.61	0.53	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๖๙๘๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายธนิกพนธ์ เชื้อแก้ว

ด้วย นายธีระวัฒน์ กองวงค์ รหัสประจำตัว ๖๖๘๒๑๐๓๕๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☑ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุสรณ์ ถูสินแก่น)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๖๙๘๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายพิชิต ไชไพวัน

ด้วย นายธีระวัฒน์ กองวงค์ รหัสประจำตัว ๖๖๘๒๑๐๓๕๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☑ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุสรณ์ ถูสินแก่น)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๖๙๘๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวัชรินทร์ ศรีสร้อย

ด้วย นายธีระวัฒน์ กองวงค์ รหัสประจำตัว ๖๖๘๒๑๐๓๕๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุสรณ์ ถูสินแก่น)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๖๙๘๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายนิมิตร สุ่ยอุบล

ด้วย นายธีระวัฒน์ กองวงค์ รหัสประจำตัว ๖๖๘๒๑๐๓๕๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุสรณ์ ถูสินแก่น)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๖๙๘๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางภาวิพรรณ อินธิปัก

ด้วย นายธีระวัฒน์ กองวงค์ รหัสประจำตัว ๖๖๘๒๑๐๓๕๐๑๐๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและสิทธิในการบริโภค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☑ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุสรณ์ ถูสินแก่น)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นายธีระวัฒน์ กองวงค์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2548 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2553 ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พ.ศ. 2569 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม